

Beogradski Ujjság

15. évfolyam

Novisád, 1934 október 13, szombat

240. szám

Vasárnap reggel valamennyi háni székvárosban ágyulövésekkel
tisztelegnek a hazájába megtérő nagy király hült tetemének

Öfelsége II. Petar fogadása Beogradban

Egysítő Vitéz I. Alekszandar temetésének programja — Budánovics
püspök körlevele — Az egész Dunabánságot mély gyász borítja

II. PETAR

A tragikus halált halt I. Alekszandar király, akét hálás egész népe a Vitéz Egyesítő néven nevez, bevonult immár a történelembe. Élete derekán, nagy feladatok megvalósítása közben vérevel pecsételte meg nagy művét az egységes Jugoszlávia címeket kegyelmei és szeretetei örzi meg az ország népe, amely hűséges rajongással ragaszkodott hozzá életében. Az a szeretet, amely övezte a vértanu halált halt Vitéz Királyt, fogadja utódját Öfelsége II. Petart.

A jugoszláv nemzet hűséggel várja ifju királyát, aki méltó örököse lesz Vitéz Atyjának. II. Petar trónja körül találkozik az egész ország, hogy együttes erővel hajtsa végre a Vitéz Király utolsó akaratát „Ovjátok Jugoszláviát”. A gyilkos merénylő nemcsak a király életét akarta kioltani, hanem más sötét terveket is véghez akart vinni, de a jugoszláv nép megőrizte méltóságát és így nem valósult meg a pokoli terv másik része.

Az egész külföld osztatlan elismeréssel ír arról az érettségről, amellyel Jugoszlávia népe ezt a csapást fogadta, mert minden olyan eltévelyedés, amelyet a józan megfontolás és hidegvér elvesztése okozott volna, mérhéttelen kárt okozott volna az országnak.

Az a nép, amely ennyi lelkierőről tett tanubizonyosságot, méltó végrehajtója lesz a Vitéz Király utolsó akaratának, amelynek

Öfelsége II. PETAR király

élő záloga ifju uralkodója II. Petar. Az egész ország megingathatatlan hűséggel, mély hódolattal és teljes szeretettel köszönti a Vértanu király örökösét: Eljen a Király.

Az ifju király elutazott Párisból

Párisból jelentik: Öfelsége II. Petar király csütörtökön este elutazott Párisból, hogy visszatérjen mély gyászba borult fővárosába. Az ifju király bucsuztatása a Hont pályaudvaron a fájdalmas események következtében beállott gyász komor hangulatában történt meg. Mindazoknak a hivatalos személyiségeknek arcán, akik a királyt hazájába való visszatérése alkalmából kikísérték az állomásra, a mélységes döbbenet és a megrázó katasztrófa felett érzett súlyos bánat tükröződött.

Jóval a vonat indulása előtt megjelen-

tek az állomáson a francia kormány tagjai élükön Doumergue miniszterelnökkel. Az állomás szalonjának egyik sarkában egyedül állt némán, mély gondolatokba merülve Edouard Herriot, volt miniszterelnök, mellette Tardieu, aki halkán szaggatottan sutogott. A kormány többi tagjai egy csoportba verődve, visszafojtott hangon beszélgettek.

A perronon közönség nem volt, a sinekig rendőrkordon állott feszesen, némán.

Az állomás szalonjának bejáratánál megjelent Lebrun köztársasági elnök. A kor-

mány tagjai esendben üdvözölték az elnököt.

Valamivel később megjelent a szalonban Öfelsége Mária királyné a fiatal II. Petar királlyal. A királyné talpig sűrű gyászban volt. Az ifju király, akinek ugyancsak szemoru volt az arca, kíváncsian szemlélte a körülötte levő embereket. A fiatal királyt először Lebrun köztársasági elnök, az után Doumergue miniszterelnök, majd a kormány többi tagjai üdvözölték. Ezután léptek be a szalonba Öfelsége Mária román anyakirályné, Ileana főhercegnő, majd Jevtics Bogolyub külügyminiszter, Szpalajkovic párisi jugoszláv követ, Antics udvari miniszter, Grujics Mirka udvarhölgy és a kíséret többi tagjai. A fiatal király érdeklődve nézte a körülötte összegyülekezett személyeket. Antics udvari miniszter az ifju király mellett állt és gyengéden simogatta haját, a körülállók közül pedig mind egyiknek volt egy-két vigasztaló szava II. Petar királyhoz.

A különvonat már a sineken állott és elérkezett az indulás ideje. Az utasok elbucsuhtak azoktól, akik kikísérték őket. Elsőnek Öfelsége Mária jugoszláv királyné, Öfelsége Mária román anyakirályné, Ileana főhercegnő és a kíséret tagjai követték.

Öfelsége II. Petar király a vonat ablakához jött és kitekintett rajta. Mögötte állt a gyásztól sujtott Anya és Mária román anyakirályné.

Végül megadták a jelet az indulásra. Szpalajkovic követ odalépett az ifju királyhoz:

— Viszontlátásra! — mondotta.

— Viszontlátásra — válaszolt a Király kezét nyujtva a követnek és elmosolyodott. A többiek mélyen meghajoltak, mialatt a vonat kerekai lassan megindultak, majd mind gyorsabban és gyorsabban röpitették Öfelségét, a királyi Felségeket és kíséretüket a mélygyászba borult Otthon felé...

Amikor a vonat elveszett a pályaudvar sinrengetegében, Franciaország és Jugoszlávia képviselői némán, szótlanul bucsut intettek egymásnak, majd bánatosan, komoran autóba ültek és eltávoztak az állomásról.

Megható találkozás Őfelsége Mária királyné és II. Petar király között

Megható módon találkozott Őfelsége Mária királyné fiával II. Petar királlyal Szpalajkovics Miroszláv dr. párisi jugoszláv követ palotájában. A találkozás után délelőtt 11 óra körül Mária román anyakirályné szállójába ment. Délben a követ intím ebédet adott Őfelsége II. Petar király és Mária királyné tiszteletére. Az ebéd alatt az asztalfőn Őfelsége a király és anyakirályné ültek. Rajtuk kívül Szpalajkovicsné Grujics udvarhölgy, Szpalajkovics követ és Jeltics

külgyminiszter vettek részt az ebéden. Az ebéd befejezte előtt dr. Szpalajkovics Miroszláv követ felemelkedett és megható szavakkal pohárköszöntőt mondott Őfelsége II. Petar királyra és kiemelte, hogy külön megfiztetésnek érzi, hogy elsőnek üdvözlőheti Őfelségét és hogy egészségére írhatja poharát.

Őfelsége a király komolyan és figyelmesen hallgatta végig a pohárköszöntőt, utána pedig koccintott a követtel.

A Dubrovnik cirkáló holnap reggel érkezik Szplítbe

A Dubrovnik cirkáló parancsnokától érkező rádiójelentés szerint, a Földközi tengeren változatlanul igen heves viharok dühöngenek, ezért a cirkáló megérkezése némi késedelmet szenved.

A Dubrovnik holnap vasárnap reggel hat órakor fut be a szpliti kikötőbe.

A hajót a jugoszláv flotta valamennyi egysége és hat francia hadihajó kíséri. A Dubrovnik tegnap haladt át a Messina szoroson. Az olasz haditengerészet egy páncélos cirkálót és több torpedórombolót küldött ki a hajó elé diszkisértefl a Messina szorosban és az Adrián át.

—o—

A királyi temetés programja

Vitéz Egyesítő I. Alekszandar király temetését rendező állami bizottság részletesen kidolgozta a temetés programját, amely a következő:

A „Dubrovnik” cirkáló a Vitéz Király földi maradványaival vasárnap, október 14-én reggel fél hét órakor érkezik meg a szpliti kikötőbe. A cirkálót a nyílt tengeren az egész haditengerészet fogadja. A Dubrovnik megérkezésekor a kikötőben levő összes hajók a gyász jeléül lebecsátják zászlóikat. A Dubrovnik megérkezését a haditengerészet ágyú jelzik és amíg a Vitéz Király holtteste Szplítben van ötpercenként szólnak az ágyuk. Ugyanakkor a fővárosban és a báni székhelyeken is megdördülnek az ágyuk.

Szplítben ünnepélyesen fogadják a Vitéz Király holttestét. A fogadtatáson a következők vesznek részt: A királyi kormány, a szenátus elnöke, a szkupstina alelnöke, a hivatalos személyek, a hadsereg és haditengerészet, az összes egyházközségek, testületek és egyesületek vezetői, az iskolák és polgárság.

Rövid gyászszertartás.

A lakosság elvonul a Vitéz Király földi maradványai előtt. Az udvari különvonat a Vitéz Király holttestével délelőtt 10 órakor indul el Beográdba.

A vonatot a következők kísérik: a királyi kormány, a szenátus elnöke és a szkupstina alelnöke és a többi kijelölt személyiség.

Megérkezés Zagrebba október 14-én 21 óra 40 perckor. A vonatot a hivatalos személyiségek, hadsereg, az összes egyházak képviselői, a testületek és egyesületek kiküldöttei, az iskolák és polgárság várja.

A nép tiszteleg az elhunyt Vitéz Király földi maradványai előtt.

A különvonat 15-én reggel öt órakor indul Beograd felé. Megérkezés a fővárosba 13 óra 40 perckor.

A különvonat az összes állomásokon mérsékelt sebességgel fog áthaladni, de nem áll meg, csak a külön kijelölt helyeken.

A beográdi fogadtatáson a következők vesznek részt: a kormányzó tanács tagjai, a királyi kormány, a népképviselő, az összes egyházak képviselői, a hadsereg és haditengerészet, a hivatalos személyek, a testületek és egyesületek, iskolák és polgárság. A Vitéz Király földi maradványait a katonaság kíséretében átviszik a régi királyi palotába, a hadsereg, iskolák és polgárság sorfala között.

Rövid gyászistentisztelet a régi palotában.

A Vitéz Király földi maradványait a régi palotában október 16-án és 17-én felravatalozzák és a lakosság elvonul előtte.

Október 16-án és 17-én érkeznek meg a delegációk az ország különböző vidékeiről és a külföldi küldöttségek.

A koszorúk elhelyezése október 16-án és 17-én reggel 8-tól 12-ig és délután 2-től 8 óráig történik a régi palotában.

Október 17-én éjjelkor szállítják át a Vitéz Király holttestét a régi palotából a pravoszláv székesegyházba.

Október 18-án reggel 7 óra 30 perctől 8 óra 15 percig gyászistentisztelet.

A temetési menet a székesegyháztól a Bulevar Oszlobodjenjeig vonul és onnan a földi maradványokat Oplenátra szállítják.

Megérkezés Oplenátra 14 óra körül. Requiem a királyi mauzoleumban, a Szent György templomban és a földi maradványok elhelyezése a kriptában katonai tiszteletadás mellett 14 óra 30 perckor.

A földi maradványoknak a kriptában történő elhelyezése idején az ország összes templomában zúgnak a harangok, a fővárosban és báni székhelyeken pedig disztüzet ad a tűzéréség.

A temetési menet sorrendjét és a program részleteit később teszik közzé.

Budanovics Lajos püspök körlevele

Budanovics Lajos szubotici püspök, bácskai apostoli adminisztrátor a következő püspöki körlevelet adta ki Őfelsége I. Alekszandar király tragikus halála alkalmából:

Az összes plébánia hivataloknak

Október 9-én gyilkos kéztől találva elesett Őfelsége I. Alekszandar király.

Tudatában Isten parancsának „Ne öl” — mint nyájának pásztorá elítélem ezt a súlyos gonosztettet.

Őfelsége I. Alekszandar király tragikus halála alkalmából elrendelem, hogy a temetésig minden nap, a nap minden órájában, az összes plébánia templomokban öt percig szóljanak az összes harangok. A temetés napján pedig, a temetés ideje alatt egy óra hosszat kell harangozni, a templomban pedig a következő gyászistentiszteletet kell tartani:

A „Misere” zsolnart kell énekelni a „Gloria Patri”-val. Ezután „pro quacunq; necessitate” imádkat kell mondani. Végül az élő Uralkodóért, II. Petar királyért kell imádkozni.

Szombor város kommemoratív közgyűlése

Szomborból jelentik: Szombor város előljárója Cvejanov Gyorgye elnök vezetése mellett csütörtök délután öt órai kezdettel a városi tanács és képviselőtestület kommemoratív közgyűlést tartott a városháza nagytermében, amelyet erre az alkalomra teljesen gyászbavontak.

Cvejanov Gyorgye városi elnök nyitotta meg a közgyűlést és meghatott szavakkal emlékezett meg a boldogult Alekszandar király életéről, nagy tetteiről, majd ismertette a gaz merényletet, amely a nagy és vitéz királynak az Egyesítőnek életét koltotta.

Ezután az elnök, majd a városi képviselőtestület tagjai letették az esküt Őfelsége II. Petar királyra.

A gyűlés ezután elhatározta, hogy Szombor városa koszorút küld a megboldogult király koporsójára, amelyet külön bizottság visz el a temetésre.

Végül felolvasták Őfelsége a királynak, Őfelsége a királynőnek és a kormányzótanácsnak küldött táviratokat.

A kommemoratív gyászközgyűlés háromnegyed hat órakor ért véget.

Becskerek gyásza

Becskerekéről jelentik: Őfelsége Alekszandar király tragikus halála alkalmával a városi vezetőség részvétlét intézte Őfelsége Mária királynéhoz és Őfelsége II. Petar királyhoz. Sztefanovics Milos községi elnök gyászkeretes kijelvényben közölte a hírt a város lakosságával. Azonkívül elhatározták, hogy a temetés napján a városi képviselőtestület gyászülést tart, amelyre meghívták az egész polgárságot.

Náthalznál, influenzánál és meghűlésnél

rendszerint masszázst is rendel az orvos. Masszázra kiténő az „ALGA”. Náthalznál, influenzánál és meghűlésnél nedvesítse meg a zsebkezdőjét Algával s dörzsölje be könnyedén a beteg mellét, hátát, kezét, lábát, nyakát és homlokát. Az „Alga”-masszázs megszünteti a fájdalmat, erősíti és felüldíti a beteget. Masszázs után a beteg csöndes és egészséges álomba merül.

„ALGA” kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben, üvege 14—dínár.

Reg. S. Br. 18.117-32

Szenta város tanácsa rendkívüli közgyűlésen tette le a hűségeskü II. Petar királgra

Szentáról jelentik: Vujics Szava Szenta város elnöke csütörtökön délután 4 órára rendkívüli városi közgyűlést hívott egybe. A rendkívüli közgyűlésen Vujics Szava városi elnök meghatározó beszédben emlékezett meg a marseillei gaz merényletről, mely Jugoszlávia nemis Uralkodójának életét kioltotta.

A közgyűlésről részvétáviratot küldtek Öfelsége II. Petar királynak és a királyi háznak. A városi tanács tagjai letették a hűségeskü II. Petar királgra.

A közgyűlés Vujics Szavát, dr. Ludajics Mijost, dr. Keceli M. Ferencet, Graf Ármint és Gazdasevics Markót küldte ki a nagy király temetésére.

Sztarakanizsa város gyászülése

Sztarakanizsa város tanácsa ma délelőtt tartja első ülését, amelyen hódolnak Vitéz Alekszandar király emlékének. A közgyűlésen Vorgios Szlavko városi elnök tartja a gyászbeszédet a városi tanács, továbbá az intézmények, egyesületek és társulatok kiküldötteinek jelenlétében. A közgyűlésen jelölik ki azokat, akik a város képviselőiben a temetésre utaznak.

A közgyűlés után a görög-keleti templomban gyászistentisztelet lesz. Az emlékülés és gyászistentisztelet ideje alatt délelőtt fél kilenc órától 11 óráig az összes üzleteket zárva kell tartani.

A noviszádi zsidó hitközség gyászközgyűlése

A zsidó hitközség képviselőtestülete csütörtök este hat órakor a hitközség dísztermében — mely ez alkalomból gyászdrapériákkal volt díszítve — gyászközgyűlést tartott. Nemesak a képviselőtestület vett teljes számban részt, hanem ugyiszólván az egész zsidóság egyeteme jelent meg. Frank Gyula hitközségi elnök hosszabb államnyelvű beszédben méltatta a nemzetet ért nagy csapást és veszteséget és tolmácsolta a zsidóság mélyes nagy fájdalmát, amely legjobban akarójának elvesztésével érte. A mély benyomást keltett beszédet a gyülekezők állva hallgatta meg. Dr. Kis Henrik főrabbi emlékbeszéde után a közgyűlés előtt felolvasták azt a táviratot, amelyet a hitközség a kormányhoz intézett.

A francia sajtó a magyar lapok részvételéről

Párisból jelentik: A tegnapi reggel megjelent francia lapok részletesen foglalkoznak a magyar újságoknak, a marseillet merénylettel kapcsolatban tanúsított magatartásával. A Paris Midi szerint a magyar sajtó méltóságteljesen viselkedik.

A magyar fővárosban nemesak a véres merényletet ítélik el egyhangulag, hanem azt a reményt is kifejezik, hogy a gyilkosság nem zavarja meg Jugoszlávia belső rendjét és Közép-Európa békéjét.

A Temps általánosságban megelégedését fejezi ki, hogy Európa valamennyi fővárosában az együttműködés szellemének megővését tartották szem előtt.

A budapesti lapok tegnapi számukban

Átköltözés miatt

(a Párizsi Nagy Áruház mellé)

mélyen leszállított árak a kulai posztólerakban

Noviszád, Királya Alekszandra 20.

is a legnagyobb részvét és felháborodás hangján írják a galád merényletről.

Mélyes részvétünk kíséri a nyugtalan tenger néma utasát a kegyetlenül meggyilkolt királyt — írják

a budapesti lapok.

Megindultan fordulunk a francia külügyminisztérium óraterme felé, ahol az a galád merénylet másik áldozata, Barthou francia külügyminiszter fekszik.

Csehszlovákiát Malypetr miniszterelnök és Szirovi tábornok képviselik a temetésen

Párisból jelentik: A párisi Havas ügyvédség jelenti Prágából, hogy I. Alekszandar király temetésén a Csehszlovák köztársaságot Malypetr csehszlovák miniszterelnök képviseli.

Prágából jelenti a Cseteka: Malypetr csehszlovák miniszterelnök I. Alekszandar király temetésén Massaryk köztársasági elnököt képviseli. A csehszlovák kormányt Bradacs honvédelmi és Dehrer igazságügy-miniszter képviseli.

A csehszlovák hadsereget Szirovi, a had-

sereg főfelügyelője, Krejsi tábornok vezérkari főnök, azonkívül a „Jugoszláv ezred” nevet viselő 48. ezred 25 katonája és tisztje, valamint több repülőtiszt képviseli.

Barthou temetésén dr. Benes külügyminiszter képviseli Csehszlovákiát.

Rómából jelentik, hogy Olaszországot a temetésen a spoletói herceg képviseli, azonkívül két tábornok, továbbá az olasz külügyminisztérium két magasrangú tisztviselője.

A noviszádi kereskedők egyesületének emlékülése

Az egyesületet az igazgatóság és az ellenőrző bizottság képviselik a temetésen

Tegnap délután öt órakor tartották meg a noviszádi és noviszádi járási kereskedők egyesületének emlékülését a noviszádi Lloyd

Öfelsége PAVLE herceg

palotájának nagytermében Lazics Sztanko egyesületi elnök vezetése mellett. A Lloyd palotájának nagytermét teljesen megtöltötték a noviszádi kereskedők, akik kivétel nélkül megjelentek az emlékülésen.

Az ülést Lazics Sztanko elnök nyitotta meg, aki beszéde elején felhívta a jelenlevőket, hogy felállással és egy percig tartó néma csennel áldozzanak a Nagy Király a Vértanu halhatatlan emlékének.

Az egy perces csennel után az elnök remegő, meghatott hangon folytatta beszédét, ismertette azt a lesújtó hatást, amelyet a

Nagy Király halálhíre keltett Noviszád város lakossága körében. A város lakossága néma megrendüléssel, mérhetetlen fájdalommal, fájó, égető könnyekkel fogadta a szörnyű hírt, amely szinte megbénította azoknak a szívét, akik némrég még a Nagy Királyt saját szemükkel látták és Akit szemtől szembe, szívük teljes lelkesedésével halmoztak el.

— Mi kereskedők — mondotta beszéde további során Lazics Sztanko elnök —, mint az állam hűségesei, a munka és rendharcosai, Nagy Királyunkban láttuk eszméink legnagyobb előharcosát és éppen a kereskedőosztály az, amelynek a legkeserűbb könnyeket kell hullatnia Nagy Király elvészése felett...

Lazics elnök beszédét azzal a szent fogadalommal fejezte be, hogy Noviszád kereskedői esküt tesznek arra, hogy mindig hűségesen, becsülettel és férfias kitartással kitartanak a Halhatatlan Király nagy és szent eszméi mellett. Szavait azzal az óhaj-tással fejezi be, hogy a Teremtő adjon a Nagy királynak örök nyugodalmat és dicsőséget.

A megjelentek egyhangú „Szlavá”-ja után az elnök felolvasta az Öfelsége II. Petar királynak és Öfelsége Mária királynénak küldött részvétáviratokat.

A jelenlevők „Eljen II. Petar király!” kiáltása után az elnök közölte a jelenlevőkkel, hogy Alekszandar király temetésén az egyesület teljes igazgatósága és ellenőrző bizottsága hivatalosan résztvesz, majd arra kérte az egyesület tagjait, hogy a temetésen a noviszádi kereskedőtársadalom minél több tagja vegyen részt.

Az ülés befejezése után a jelenlevők valamennyien aláírták az egyesület részvétnyilatkozatát. Az ülés fél hat órakor ért véget.

A noviszádi gyárosok egyesülete és a mezőgazdasági egyesület elnöke a követke-

zö részvétávíratot intézte Vitéz Alekszandar király halála alkalmából a kormányzótanácsnak:

A királyi kormányzótanácsnak

Beograd

A noviszádi gyárosok egyesülete és annak tagjai megdöbbenve és felháborodva egy szerencsétlen gonosztevő és idegen bérenc esztelen gaztette felett, csatlakoznak az általános nemzeti fájdalomhoz és osztoznak a nemzeti gyászban. Boldogult nagy királyunk Vértanu I. Alekszandar erőszakos halála alkalmával és abban a reményben, hogy halhatatlan és történelmi tettei az ő egyesült, hatalmas és dicsőséges Jugoszláv Királyságában örökké élni fognak. Utódjának Öfelsége II. Petar királynak megingathatlan alattvalói hódolatukat és hűségüket juttatják kifejezésre a leghőbb imával egybekötte, hogy sokáig és szerencsésen uralkodjon.

Dungyverszki L. Gyóka
A noviszádi gyáriparosok
egyesületének elnöke

A Jugoszláv Királyság királyi kormányzótanácsának

Beograd

A dunabánsági mezőgazdasági egyesület, mint a mezőgazdasági egyesületek szövetsége és nagyszámu tagjai megdöbbenéssel felháborodtak Boldogult Nagy Egyesítő I. Alekszandar király erőszakos és vértanui halála felett és ápolva a Személye iránti legmélyebb tiszteletet és legszentebb emléket, Utódját Öfelsége II. Petart megingathatlan alattvalói hűségéről és odaadásáról biztosítja azzal a meleg óhajjal, hogy sokáig és szerencsésen uralkodjon az egyesített, hatalmas és dicsőséges jugoszláv királyság, Halhatatlan, Fenkölt és Nemes Atyjának alkotása felett.

Dungyverszki L. Gyóka
a mezőgazdasági egyesület
mint a dunabánsági mező-
gazdasági egyesületek szö-
vetségének elnöke

Megszigorították a határmenti ellenőrzéseket Ausztriában

Bécsből jelentik: Az esti lapok a következő közleményt hozzák: A marseillei merényletre való tekintettel az illetékes hatóságok rendelkezéseket adtak ki a határmenti ellenőrzések megszigorítása érdekében. Szükség szerint az idegeneket a legszigorúbb személyi motozásnak kell alávetni, ugyancsak szigoruan át kell vizsgálni podgyaszukat is. Ezzel egyidőben a bécsi rendőrség utasítást adott az ugynevezett „szállodai rendőrbriádának”, hogy újból vizsgálják át bizonyos államok Bécsben lakó polgárainak iratait és utleveleit.

— Ma folytatódik a noviszádi Meisl cég ingyen kávékóstolója. A noviszádi Meisl cég tegnap megkezdett kávékóstolója kitűnően sikerült. A közönség nagy elismeréssel adózott a jóízű kávénak, amelyet izléses szervirozásban szolgáltat fel a cég. A kávékóstolót ma is folytatják.

— Meghalt dr. Kövesligethy Rado, a kiváló magyar tudós. Budapestről jelentik: Tegnap délelőtt az egyik szanatóriumban 72 esztendőskorában meghalt dr. Kövesligethy Rado, az európai hírű tudós, a budapesti Földrengéstani Intézet félé századon át volt igazgatója.

— Kulcsköteget találtak Noviszádon. A noviszádi örmény templom előtt nyolc kulcsból álló köteget találtak, börtartóval. A kulcsköteget kereskedő tulajdona lehetett, mert Wertheim és üzletzáró kulcsokból áll. A kulcsköteget megtekinthető a Schmolka könyvkereskedésben.

•••

Ma érkezik Beogradba Öfelsége II. Petar király és Mária anyakirálynő

Öfelsége II. Petar király Mária anyakirálynéval tegnap este érkezett Jeszenicére Jevtics külügyminiszter és Gyuristics londoni követ kíséretében. A határon Kumanudi Koszta a szkupstina elnöke és Ploj Miloszláv a szenátus alelnöke fogadták Öfelségeiket.

Beogradi hiavtalo értesítés szerint Öfelsége a király az anyakirálynéval és kíséretével reggel 8 óra 55 pekor érkezik meg a fővárosba. Öfelsége fogadtatása a következőképpen történik:

A perronon a következők fogadják a Felségeket: a kormányzótanács tagjai, Olga hereegnő, Varnava patriarka, a kormány tagjai, Beograd város elnöke, kenyérrel és sóval, Beograd helyőrségi parancsnoka, a gárda parancsnoka és a díszszázad a zene-

karral, az udvart váróteremben: a szkupstina és szenátus alelnökei, Rodics Rafael érsek, a reis ül ulema, országos főrabbi, Bojovics vojvoda, a vezérkari főnök, a rend őrigazgató.

Öfelsége II. Petar király a Nemanyina és Milosa Velikog uccakon át vonul a királyi palotába. Az állomás előtt a jobboldalon a tábornoki kar és aktív tisztek, baloldalon a szenátorok és képviselők, a főváros tanácsának tagjai és az állami hivatalok vezetői állanak. A királyi palotáig terjedő utvonalon két oldalán a beogradi helyőrség áll sorfalat.

Beograd főváros elnöke felhívást intézett a lakossághoz, hogy minél ünnepelesebben fogadja ifju uralkodóját Öfelsége II. Petart.

A községi kiküldöttek kedvezményes áron utazhatnak a temetésre

A királyi báni hatóság 11-70.246 szám alatt köriratot adott ki, amely a temetés programján kívül a következőket tartalmazza:

A királyi kormány határozata következtében minden községtől egy kiküldött ingyenes vasúti jeggyel utazhat október 15-től október 17-ig Beogradba, ahonnan október 20-ig, szombatig vissza-

kell térnie. Egy község több kiküldöttel is képviselheti magát, ez esetben azonban, a többi kiküldött valamint a temetésen résztvevő többi polgárok 50 százalékos kedvezményt vehetnek igénybe a fenti időtartam alatt. Az ingyenes és féláru jegyeket az illető községi előjáróság bizonyítványa alapján a vasúti állomás adja ki.

Ujabb áldozata van a marseillei merényletnek

Marscilleből jelentik, hogy tegnap a kórházban meghalt Jolanthe Farris nevű nő, akit a merénylet golyói súlyosan megsebesítettek.

Londonban tegnap levetítették a marseillei merényletről felvett filmet, a Scotland Yard emberei előtt. A detektívek azon fáradoztak, hogy a közönség között esetleg felismerjék az ismert politikai terroristák arcát, ez a fáradozás azonban eddig nem járt eredménnyel.

A film első részében látható Öfelsége Alekszandar király, amint mosolyogva ül. A következő pillanatban a merénylet felug-

rik a kocsi hágsójjára és lő, mire azonnal lesujt rá a tiszt kardja. Öfelsége Alekszandar király visszahanyatlik a kocsi párnájára. Ezután Öfelsége arca látható. Kifejezése merev, de mintha még mosolyogna, jobbkeze mozog, mintha fejéhez akarna nyúlni. A következő részben egy kéz nyulik be az autó ablakán és szelíden megsimogatja Öfelsége arcát.

Az angol cenzura engedélyezte a film bemutatását és a felvételt a legközelebbi napokban lepergetik az angliai mozgósínházakban.

Végleges Sarraut francia belügyminiszter lemondása

Párisból jelentik: Sarraut belügyminiszter lemondása következtében elkerülhetlenné vált a francia kormány összetételének lényeges módosítása. A miniszterelnök csak akkor fogadta el Sarraut lemondását, amikor a belügyminiszter határozottan kijelentette, hogy ragaszkodik elhatározásához.

A képviselőház folyosóján Sarraut utódjaként Lavallt emlegetik, Barthou utódját illetőleg változatlanul, a már említett politikusok nevét kombinálják.

A francia sajtó részletesen foglalkozik a marseillei galád merénylet esetleges külpolitikai következményeivel. Az Echo de Paris szerint a jövő francia külügyminisztere íróasztalán fogja találni a francia-olasz és az olasz-jugoszláv viszonyról szóló iratokat. A lap szerint

egyelőre a várakozás álláson jár a kelt helyezkedni.

Londoni jelentés szerint az angol sajtó az aljas merénylet következményeivel foglalkozva továbbra is nyugalomra int. A többi lap vezércikkben komoly hangon fordul a rémhírtérjesztők ellen, hogy a béke érdeke a legszigorúbb tartózkodást teszi mindenki kötelességévé.

Az angol rendőrség rendkívül szigoruan ellenőrzi a szigetországba érkező külföldieket, hogy megakadályozza a forradalmi elemek esetleges átszivárgását.

Bécsből jelentik, hogy a marseillei merényletről készült filmet az osztrák fővárosban is lepergetik, de a francia kormány kívánságára kihagyják belőle a merénylet lefolyását tartalmazó részt.

Meggyilkolták Lettország görögkatolikus érsekét

A merénylők a gyilkosság után felgyújtották a házat

Rigából jelentik: Borzalmas gyilkosság történt péntek este Rigában. Eddig ismeretlen tettesek behatoltak Pommer János érseknek, a lettországi görögkatolikus egyház fejének lakására,

az érseket borzalmas kegyetlenséggel meggyilkolták, a házat pedig felgyújtották.

A gyilkosságot éjfél tájban vették észre. Az érsek házából lángnyelvek csaptak fel és a környező házak lakói jelentették a tűz esetet a tűzoltóknak. A tűzoltóság megfeszített munkával elfojtatta a lángokat, s

csak mikor a tűzoltók behatoltak a házba, akkor derült ki, hogy

gyilkos merénylet történt.

Az egyik félreeső szobában megtalálták az érsek borzalmasan megcsontított holttestét. A merénylők a holttestet szalmába csavarták, három kiemelt ajtót helyeztek rá, majd felgyújtották a házat.

A vizsgálat megállapította azt is, hogy valószínűleg rablómerénylet történt, mert a gyilkosok a ház lakásait teljesen felforgatták. A vizsgálat nagy eréllyel folyik.

Súlyos károkat okoztak Olaszországban a nagy esőzések

Egy hid leszakadt a robogó vonat alatt

Rómából jelentik: Az utóbbi napok felhősakadásai és viharai súlyos károkat okoztak az Abruzzokban. A folyók több helyen kiléptek medrükből, elöntötték az országutakat és a falvakat, ledöntötték a telefonvezetéseket.

A Pellaróból Rómába vezető vasutvona-

lon az egyik hid éppen akkor szakadt le, amikor a gyorsvonat áthaladt rajta.

A gyorsvonat végére esatolt étkezőkocsi jó néhány métert a levegőben függve tett meg, aztán visszaesett a pályatestre. Szinte csodával határos véletlen, hogy a szerencsétlenségnek emberélet nem esett áldozatul.

Hauptmann rövidesen bíróság elé kerül

New Jersey bírósága előtt tartják meg a tárgyalást

Newyorkból jelentik: Newyork állam kormányzója tegnap aláírta a Lindbergh bébi elrablásával gyanúsított Hauptmann kiadatásáról szóló okmányt. Hauptmannat mint ismeretes Newyork államban akarták bíróság elé állítani, Lindbergh ezredessel szemben elkövetett zsarolás miatt. Időközben azonban alapos gyanúok merültek fel arra, hogy

Hauptmann is részt vett a Lindbergh bébi elrablásában.

Mínt hogy a gyermekrablás ügyének tárgyalá-

sára a newyersey-i bíróság illetékes, Newyork állam hatóságai úgy döntöttek, hogy a zsarolási per tárgyalását elhalasztják, hogy a gyermekrablás ügye mielőbb tisztázást nyerjen. Newyork állam kormányzója ezért határozta el, hogy a zsarolási ügy letárgyalása előtt kiadja Hauptmannat New Jersey bíróságának.

A szenzációs bűnügy tárgyalásai így a közeljövőben megkezdődik.

—o—

Revolveres banditák Szentahatárában kifosztottak egy szabót

Az utonállók három revolverlövést adtak le Szalvaira és 600 dinárt elraboltak tőle

Vakmerő rablótámadás történt esütörtök este Szentahatárában, a horgos-szentahatári országúton. A sötétben két ismeretlen revolveres utonálló támadta meg Szalvai Antal szentahatári szabómestert, aki felesége és inasa társaságában kétlovas kocsiján hazafelé tartott a horgosi vásárról.

Szalvai, aki rendszeresen járja a környéki vásárokat, este nyolc óra után érkezett Szentahatárába, ahol az országutat szegélyező bokrok mögül váratlanul két revolveres utonálló ugrott elő.

Egyikük három lövést adott le a kocsis utasaira, a másik pedig a lovak elé ugrott és feltartóztatta a kocsit.

Szalvai magánál tartotta a vásári bevételt és men-

teni akarta a pénzt, azért leugrott a kocsiról és futásnak eredt, az egyik rabló azonban üldözőbe vette és csakhamar utol is érte. Szalvai és támadója közt rövid dulakodás támadt, majd

az erős testalkatú rablónak sikerült a földre tepernie a megrémült embert és elrabolt tőle 600 dinárt.

Ezalatt a másik utonálló revolverrel őrizte a halálrémült Szalvainét és az inasfiút, majd ugyancsak revolverrel fedezte visszavonulását, míg társával együtt el nem tűnt a sötétségben.

A kirabolt szabómester a támadás után Szentahatára hajtott és jelentést tett a történetekről a rendőrségnek, ahonnan Vukov Gligorije és Buljosevics

Szlován rendőrkapitányok nyomban a támadás színhelyére siettek és megindították a nyomozást. Szalvaiék a sötétben nem tudták felismerni támadóikat, személyleírást nem adhatnak róluk és így a rendőrség munkája súlyos nehézségekbe ütközik.

A hatóság rendet teremt...

Husz napl fogházzal sujtották a verekedő kulplini rendőröket

Feltűnő verekedés ügyét tárgyalta esütörtökön délelőtt Alekszics D. Rajko, a noviszádi járásbíró büntető bírja. A tárgyalás jelentősége abban rejlik, hogy a vádlottak hivatásukkal visszaelő rendőrök voltak.

1934 augusztus 5-én, vasárnap este tánc volt az egyik kulplini vendéglőben. A legények azután összekaptak valamin és veszekedni kezdtek. Ekkor toppant be a vendéglőbe Gajinov Miladin rendőrvezető és névrokona Gajinov Krszta közrendőr. A két hatósági ember habozás nélkül neki látott a rendesinálásnak.

A verekedő legények közé vegyültek és kivont kardjuk lapjával azt ütötték, akit csak értek.

A verekedés a váratlan beavatkozásra gyorsan befejeződött. A rendőrvezető kardja eltört és Buzduski Bohumil fiatal legény eszméletlenül maradt a földön. Kivüle még két legényt vertek meg súlyosan a rendőrök, akik ezután, mint akik dolgukat jól végezték, eltávoztak.

A vendéglőben maradtak orvosért küldtek, aki megkísérelte eszméletre téríteni Gajinovot és első segélyben részesítette a másik két sérült legényt. Rövid idő múlva azonban a két rendőr ismét a vendéglőben termett.

Itt a szemtanúk legnagyobb meglepetésére a két sebesült legényt megláncolták, az újult Gajinovot vállukra vették és megindultak az őrszoba felé. Az őrszobában azután tovább verték őket.

A tárgyaláson a két rendőr tagadta a terhéről bűncselekményeket, a tanuvallomások azonban meggyőzték a bíróságot, hogy a rendőröket súlyos felelőség terheli. Az enyhítő körülmények figyelembevételével azonban

mindössze 20-20 napi elzárással és 1200 dináros kártérítéssel uszták meg az ügyet.

A két derék rendőr azonban még ezt a büntetést is sokallotta és mindketten felebbezést jelentettek be az ítélet ellen.

Mozi után és lefekvés előtt még fogyasszon el néhány zletes falatot a

„REX” automata-büfében

Noviszád, Tanurdsics palota

A betegsegélyző pénztárak nem kezelik tagjaik hozzátartozóit

Vrbászról jelentik: Megírta a Reggeli Ujság, hogy a betegpénztárak orvosi tanácsülést tartottak Vrbászban és új munkarendet dolgoztak ki. Most azután kiderült, hogy a gyűlésen meglehetősen váratlan határozatokat is hoztak.

Urbán Henrik vrbászi olajgyári munkás, a betegpénztár tagja két kislányával felkereste a pénztári orvost és megkérte, hogy vizsgálja meg a lányokat. Legnagyobb meglepetésére az orvos kijelentette, hogy

a betegpénztár rendelete értelmében nem gyógykezelheti ingyenesen a tagok hozzátartozóit.

A betegpénztár vrbászi tagjai között nagy megütközést keltett a dolog, mivel csakhamar többen is meggyőződtek, hogy a pénztári orvos valóban nem hajlandó ingyenesen gyógykezeltetni a tagok hozzátartozóit. A tagok ezért elhatározták, hogy gyűlést hívnak össze és pontos adatokat kérnek a pénztártól jogaikról és kötelességeikről.

Amíg a buzakalászból kenyér lesz

A földművesek nem adják el a búzát, mert áremelkedésre számítanak

Látogatás egy dunai uszályhajón, amelynek újra megnövekedett a becsülete

Jó két hónapj mulat már, hogy a földművesek elvetették az aratás gondját. Az idei termés is eligazodott a buza szokásos útján: a részét eladja, vagy el szeretné adni a gazda, a másik, kisebb részt elraktározza a padlásra télire kenyérnek; a harmadik, legkisebb részt pedig most, a szép napsugaras őszi időben visszavevő a friss szénától feketéllő anyaföldbe, hogy az jövőre is adjon életet, verejtékes munkát és gondot, nagy gondot: aranykalászos búzát. A kereskedők ezt az eligazodást egyszerű szaknyelven így mondják: Kialakult a kampany.

Igen, az eladási, őrlési és kiviteli kampany már kialakult, körülbelül látni lehet, hogy az idén milyen sors vár a búzára, a bácskai, bánáti, szerémségi rónák legfontosabb, de az egész országnak is egyik legértékesebb terményére. A buza ára évek óta mindenütt, az egész világon a beteg gazdasági élet egyik legfájóbb sebe volt, lássuk hogyan alakult az idei közepes-gyenge termés után az ár, van-e kilátás gyógyulásra? Nézzünk szét a buza géopontjaiban.

A gabonapiacról eltűnt a buza

Hozzá nem értő ember azt hinné, hogy a földműves, aki közismerten nagy pénzszükségben szenved, siet az új terméssel a piacra, hogy eladja és pénzre tegyen szert. Pedig ez nincs így. A noviszádi gabonapiacra keresni kell a búzát, alig egy-két kocsis rakomány található. Azt is — a mai átlagos árhoz viszonyítva — jó drágára tartja a gazda és nem igen enged, mert tudja, hogy a vásárlónak nincs módjában sokat változtatni.

Annál több tengerit lát az ember a piacon. Minden gabonakocsis mellé állított nyitott zsákban kukorica piroslík. Nagyszemű egészséges idei termés. Ha a gazdának sürgősen pénzre van szüksége, inkább tengerit ad el. Böven termelt az idén és tudja, hogy éppen ezért nem drágul meg később sem. Búzát viszont keveset adott a fekete föld — nemesak nálunk, hanem Amerikában is — és ezért arra számít, hogy a télen jócskán felmegy az ára.

Visszatördült az idő szekérének rudja...

A legutóbbi vasúti teherszállítási tarifa változtatás alkalmából tíz százalékkal felemelték a fuvardíjakat. Ezt a kereskedők és más érdekeltek tulságosan megértenek találták — és újra divatba jött a társzekéren parasztkocsikon való szállítás. Az országutak megnövesedtek a búzát, kukoricát szállító nyikorgó szekerektől, mintha ötven— száz évet visszafelé haladtunk volna az időben, amikor vasút hiányában csak a szekér és az uszály volt az egyedüli szállítási eszköz. A kereskedők most is olcsóbbnak találják, hogyha Szuboticáról, Topoláról és környékéről kocsikon szállítják a gabonát a Tiszához vagy a csatornához, hogy onnan uszályval továbbítsák. A folyami szállítás mindig olcsóbb volt, mint a vasúti, de most különösen megnőtt az uszály tekintélye, mert jóval kevesebért szállít, mint a vonat.

Hullámozó kék Duna tetején...

Meglátogattunk egy rakodó uszályt a noviszádi dunai kikötőben. Szemben a búzával magasba szökellő petrovaradini várral,

a valamikor félig kiépített, de már alaposan megrongált rakpart mellett lustálkodnak a Duna tükörén a nagyhasú uszályok. Négy vagy öt áll szorosan egymás mellett, de csak egybe rakodnak. A munkások félmeztelenre vetkőztek a júliusi kánikulát álmódó októberi napsütésben, a keskeny deszkapadlón ringó léptekkel hordják le a nehéz zsákokat.

Az egész uszály rekeszekre osztott nagy gyomor, amely szakadatlanul falja a tiszta búzát. Csupán a hajótest hátsó végén van egy kis változatosság; a kormányos fehérre meszelt házikója, amely muskátlis ablakival, füstölő kéményével és parányi udvarával olyan hatást kelt, mintha egy kis takaros falusi házat emélték volna az uszályra.

Az uszály gyomra több helyen nyitva van. Betekintünk, külön kis tengert látunk a folyam ölén: tömegtelen búzát, amiből ott-önn Pozsonyban, Brünnben vagy Prágában pirospogósra sült, illatos kenyér lesz. Itt kavargó előttünk a bácskai rónák duslisztü terméke mint világpiaci tényező, amely Winnipegtől Londonig és Sidneytől Moszkváig elhatároló erővel nyúl bele a világ dolgainak folyásába. Ötven vagon buza, vagyis ötszáz métermázsza fér bele egy ilyen slepp-gyomorba. Egy vontatógöcsös leg alább négy uszályt visz egyszerre, vagyis kétszáz vagon munkáját végzi, huszezer mázsa búzát szállít. Így, a számokat tekintve könnyen értjük, hogy az uszály, amely a folyam ingyenes hullámaiban halad, miért olcsóbb, mint a vasút.

Ez az uszály a csehszlovák hajózási társaság tulajdona. Most a privilegizált agrárkiviteli társaság szolgálatába áll, amely búzát szállít Csehszlovákiába. Az ember csak most, hogy a rengeteg búzát látja, foghatja fel teljesen, miért folytatnak olyan hosszú ideig mikacs gazdasáspolitikai tárgyalásokat, amíg egyik állam megnívítja határait a másik búzája, tengerije előtt...

Jelenleg az egyik nagy noviszádi gabonacég szállítja az uszályba a Prizádnak eladott búzát. A rakpartra búzával megrakott társzekér érkezik. Egy zsák búzát levisznek a sleppre és mielőtt lemérnék, minit vesznek belőle, hogy megnézzék van-e benne proliik buza és befészkelte-e magát a zsiszik?

A zsiszik a legdrágább állat

Proliik persze hogy található benne, anélkül Bácskában talán nincs is buza. A Prizád átvevő megbizottja azt állítja, hogy a buza zsiszikes, a noviszádi cég képviselője viszont az ellenkezőjét bizonyítja. Egyes buzaszemeken alig látható fekete pont húzódik meg; a zsiszik alagutjának bejárata. Világos bizonyítéka annak, hogy a búzába járt zsiszik. Most már csak az a kérdés, hogy a cég raktárában megrostálták-e kelőlöképpen a búzát, úgyhogy ne maradjon benne a veszedelmes féreg.

Kis rostára teszik a mántát és az átvevő fehér papírlap fölé rázza, a többiek feszülten figyelik az eredményt. Apró szemét hull a lapra és közöttük egy hajszálvékony rövid fekete állatka. Alig lehet észrevenni, mégis a buza legnagyobb ellensége, a Prizád nem veszi át a zsiszikes búzát, mehet vissza az egész.

— Borzasztó féreg ez a zsiszik, — panaszkodik a noviszádi cég képviselője, — ma már az ötödik kocsis búzát kell visszaküldeni, mert zsisziket találtunk benne.

Tessék elhinni, hogy ez a kis körömfeketőnyi féreg az ország legdrágább állatja. Anynyiba kerül nekünk, mint egy kitünő félvér paripa.

És mindjárt meg is magyarázza, hogy miért olyan drága a zsiszik. Az idén — állítása szerint — minden buza zsiszikes, csak abban van különbség, hogy az egyik gazdának a búzájában több, a másikéban pedig kevesebb féreg található. Ezért a Prizád még az a búzát is, amit átvett, újból megvizsgálta. Ez úgy történik, hogy az uszályba rakott búzából mintát vesznek, azt elküldik Beogradba és ott külön megvizsgálják. Ha a mántabúzában csak egyetlen férget is találnak, akkor már levonják a vételár egy százalékát. Tíz vagon búzánál — ez a legkisebb tétel, amit a Prizád a kerekedőtől vásárol — 1230 dinárt jelent az 1 százalék, mert a tíz vagon vételára 123 ezer dinár. Egy darab zsiszik tehát — képletben — 1230 dinárba kerül. Négy zsiszikenél már két százalékot vonnak le a vételárból és így tovább.

Miből él a gabona kereskedő?

A kereskedő egyébként is csupa panasz. Elmondja, hogy a gabonacégeknek hiába nyílt alkalmuk a csehszlovákiai export számára való eladásra, az exportüzleten ugyszólván nem keresnek semmit. Ezt mindjárt, egy álltőhelyben ceruzával és papírral a kezében ki is mutatja. A kereskedő 112—113 dinárért vásárolja a búzát a termelőtől (október első napjaiban). A Prizád a szeptemberi szállítási búzát (ez a rakomány meg a szeptemberihez tartozik) 123 dinárért veszi át. Ebből a vételárból a társaság levon métermázsánként öt dinárt azon a címen, hogy a buza proliikkal kevert. Marad 123 dinár. Két százalékos bonifikáció levonás (a zsiszik miatt) két és fél dinár, marad tehát 120 és fél dinár. A raktártól a rakpartig történő fuvarozás mázsánként 3 dinár, marad 117 és fél. Két százalékos forgalmi adó levonása után marad 114 dinár 88 para. Ebből még le kell számítani a rostálási díjat, ami két és fél dinárt tesz ki, úgyhogy végül csak 112 dinár 38 para marad a kereskedőnek, holott ő 112—114 dinárért vásárolja a termelőtől.

Megfoghatatlan. A kereskedő eszerint nemesak hogy nem keres az üzleten, hanem még rosszabb esetben rá is fizet métermázsánként egy dinárt... És a kereskedők még is szorgalmazták, hogy eladjanak a Prizádnak... Különös... (Vagy talán az a titok nyitja, hogy a kereskedő a régebben és a mai piaci árnál jóval olcsóbban vásárolt búzát adja el százhuszonnyolcért...)

Informátorunk látja, hogy érthetetlennek találjuk a dolgot és jónak látja hozzátenni:

— Így van ez, az idei kampany rosszul sikerült. A legtöbb kárt a zsiszik okozza. A kereskedő azért szállít mégis, mert nem akarja elveszíteni az üzletét... Talán majd a kukoricakivitelnél kerestünk... Az jobbnak ígérkezik...

Egyébként növeli még a kereskedő kárát, hogy a szabály szerint minden nap legalább hat vagon búzát kell beaktározni az uszályba és mivel ezt a zsiszikes buza többször megismétlődő visszaküldése miatt nem teheti, még külön fekbért is kell fizetnie... Egy uszályt átlag két hétig raknak.

Liszt kivételre van szükség

Utolsó stációjuk egy nagy noviszádi malom volt. Malomipar tekintetében Jugoszlávia az egész világon az első között van, azonban mit érnek a pompás, hatalmas gőzmalmok, ha nincs liszt kivétel... Ez a malmosok legnagyobb panaszja. Emiatt nem dolgoznak a malmok teljes üzemméll.

Malomgazgató informátorunk a következőket mondotta:

— Liszt kivétel hiányában az ugynevezett exportmalmok is csak a belföldi szállítás részére örölnek. A vámörítés számukra nem

jelent sokat, alig két százalékát teszi ki a munkánknak.

— A buzaárak?

— A buzakinálat különösen Noviszádon igen csekély, mert a földművesek áremelkedésre spekulálnak. Azt remélik, hogy az ár felmegy majd kétszáz dinárra is. Az ár valószínűleg emelkedik majd, de nem olyan mértékben, mint a termelők remélik...

Megemlítjük, hogy a kereskedő informátorunk kimutatta, hogy ők az exporton

nem keresnek semmit.

— A gabonások mindig sírnak — jegyzi meg mosolyogva az igazgató, aki elmondja még, hogy az idei őrleési kampány gyengébb mint a tavalyi, mert a múlt évben ősze már kiürültek a raktárak és azokat meg kellett tölteni. Az idén ellenben telt raktárakkal kezdték a szezont, úgyhogy a malmosok észre sem vették, hogy beköszöntött tehát a kampány...

Igy állunk tehát a búzával. A buza-kivétel lassan folydogál, a lisztexport áll. Az árak nagyon lassan növekednek. A kereskedők elégedetlenek, a malmosok szintén. A termelő ugyancsak nincs megelégedve és vár, hallgat, a padláson tartja a búzát... Hátha mégis... jön a gyógyulás...

Nagy sor és súlyos gond ám, amíg a buza az aranykalászos ronaságról pi osrasült kenyér alakjában az asztalra kerül.

Toth Bagó István.

MŰVÉSZET

A szuboticali „olcsó hét” művészi eseményeiről

Az a tiszteletreméltó törekvés, amely az „olcsó hét” megrendezésével a szuboticaliak és a környék életigényeit felfokozni és olcsón kielégíteni igyekezett, kétségtelesen pár napra mozgalmassá és élénkítővé tette ezt az álmos várost. A bennszülötteket felébresztette szenderegő némaságukból, elébük adta, amit adhatott s a környék számára felfedezte Szuboticiát, ahol mégis csak vannak alapjai a kultúrának a zene és képművészetek terén. Ebből a kultúrából izelítőt kaphatott az, aki ezen a héten megfordult szülővárosunkban. S csak az a kár, hogy az „olcsó hét” rendezői nem törekedtek arra, hogy akciójukat alaposabban kiépítve, propagálták volna mindazt, amit Szubotica város minden téren kitermelt. Fel kellett volna karolni a speciálisan helyi érdekű különlegességeket, bemutatni nemcsak a jó borokat és a mezőgazdasági ritkaságokat, hanem az összes helyi érdekességeket is, a bunyevác kultúráról sem feledkezve meg, s mindazt, ami Szubotica város arképeéhez szorosan hozzátartozik.

★

Ezen a héten rendezték idei első hangversenyüket a Filharmonikusok, akiknek nagy részük volt abban, hogy erre a napra a vidékről is sokan beutaztak. Mifelénk ritkán hallani szimfonikus zenei produkciót s ez irányú szükségleteknek egyedüli kielégítője a szuboticali zenei életnek ez a régi gárdája, amely élén Kramer Imrével, lelkes dirigensükkel, ezuttal is emlékezetes eseményével ajándékozta meg az erre várakozókat. Volkmann régen hallott F-dur szerenáját stílusos, cizellált lendülettel interpretálták. A melódiaik meleg vezetésében, a színes árnyalásban, a szólamok kifogástalan összehozásában meglátszott a szeretettel és hozzáértéssel dolgozó muzsikusok szorgalma és tehetsége. Volkmann költői színeit, puha harmoniait könnyed szépségben adta vissza a jól fegyverezett zeneke. A hegedűsök összetartásában, vonóvezetésében, az egyes szólamok technikai megjátszásában és a tónusok plasztizálásában ráismertünk a hegedűvirtuoz Kramer Imre kezére, aki figyelemreméltó alapossággal molydott el az előadás kidolgozásában. Becsületos munkájával megérdemelt sikert aratott.

A hangverseny sokat ígérő érdekessége Singer Andor zongoraművész szereplése volt. (Egyszer kisdíák korában valami da-

A spanyol kormánycsapatok repülőgépről bombázzák a lázadókat

Asturiában a leghevesebbek a harcok

Madridból jelentik: A spanyol hadügyminisztérium közli, hogy a kormánycsapatok bevonultak Oviedo-ba. Itt a forradalmi erők felgyújtottak egy nagy szállodát. A vidéken meg korántsem állt helyre a rend, sokhelyen

a kormánycsapatok repülőgépekről bombázzák a lázadókat.

A leghevesebb harcokat Asturiában vívják a kormánycsapatok és a felkelők. Pénteken azonban Madridban is voltak uccai

harcok és lövöldözések, a madridi taxisoők sztrájkbaléptek.

A női örvényszék megkezdte működését, itéleteit a gyorsított eljárás alkalmazásával hozza.

Bilbaóban a hatóságok nagy erőfeszítéseket tesznek, hogy a bányavidéken megakadályozzák a helyzet további elhajlását. Legújabb jelentés szerint a lázadók egyik vezérét és egy szociáldemokrata lapváallat igazgatóját agyonlőtték.

lárda hangversenyen az öccsével négykezesben olyan bámulatos értelmességgel interpretálta Bachot, hogy a csodálkozás em lékével és a rájósolás biztos érzésével vartuk vissza ezuttal a kifejlődött zongoraművészt.) Singer komoly művésszé nőtte ki magát, akinél a zene világa egyuttal a hit világa is. Külföldi tanulmányai után erről tett tanúságot ezen az estén. Mozart két zongorára írt D-dur Szonátáját a szeretet megértésével maga dolgozta át zongorára és zenekarra s a mozartói finomságok örök szépségével adta elő. Halk pianoi, gyöngyszerű staccatoi, erőteljes, átfogó erejű fortéi, nemes előadásának olyan értékeket adtak, amilyenek csak nagy interpretátorok értelmezésében elevenednek meg. Friss lendülettel előadását nagy tetszéssel fogadta a hálás hallgatóság, amelynek szünni nem akaró tapsaira ismét zongorához ült. Chopin As-dur Grand Valse-jának széles méreteiben és technikailag boszorkányos feladataiban más oldalról mutatta be virtuoz készségét. S a közönség tomboló lelkesedésére egy jól felépített ismeretlen kompozíció dinamikailag érdekes formában emlékezetes öröm emléket hagyta Szuboticián.

A hangverseny énekese Freilich Pál volt, aki egy Bach kantatával szerepelt. Ekes tenorjának nem volt szerencsés választás ez a kompozíció, amely lágy hangszint és biztos intonálást kíván.

A hangversenyt Bartók Román táncainak érdekes harmonizálása kompozíciójával fejezték be a Filharmonikusok, akik karmesterükkel Kramer Imrével egyetemben, méltán megérdemelték azt az ünneplést, amelyben őket a közönség részesítette.

★

A városi székház előcsarnokában Hangya Bandi új képeiből rendezett kis kiállítás vonja magára a figyelmet. Az a mód, ahogy ezek a képek odadobva kapaszkodnak a falon, szerteszét, a szemlélésre alkalmatlan módon elhelyezve, jellemző meg nem becsülése a szuboticali bennszülött művészek. Pedig Hangya Bandi nem közönséges teremtmény és nem mindennapi tehetség. Sőt: ritkaság. Olyan ritkaság, amelyet csak

különös jókedvében hív életre az Alkotó. Aki tehát megérdemelné az őt megillető megbecsülést. Pár éve, hogy helyesen látó, hozzáértő emberek felfedezték tehetségét s azóta legendákat beszéltek arról, hogy egész részvénytársaság alakult az ő tehetségének kifejlesztésére. Igaz, ebben is valami balszerencse szegődött mellé. Ez a részvénytársaság szorgalmas üzleti számítások alapján tulságosan igyekezett őt birtokba venni, s aki látta a képeit és hallotta ezeket az amerikai ízű terveket, aggodalmakba esett. Hangya Bandi bármilyképpen az egészen eredeti tehetség alkotóképesége és jelleme tükröződik félreismerhetetlenül. Egy olyan tehetségé, akinek az eredeti értékei, amik már most megnyilvánulnak, értékek, s amik az akadémikus kiképzésben félé, hogy esetleg eltorzulnak, vagy elvesznek. Olyan tehetségnek látszik, akít leghelyesebb az eredeti értékek védelmére figyelmeztetni és inkább a természetes kifejlődés utvonalaiban hagyni, mint alárendelni más egyéniségek pedagógiai szuggesztíójának. Védni egy olyan természetű szakoktatástól, ahol esetleg a technika mellett elvesz az eredetiség értékeinek egyéni zamat. Hangya Bandi képein meglepő az a mód, ahogyan a témát megfogja, ahogyan kiválasztja az ábrázolás pillanatát, s az a sehol sem látható készség, amint a történetet meggyőzővé teszi. Ez addig nagyszó, amíg a technikai rutin nem csinál belőle sablont, s amíg a kifejezés mikéntjét senki nem tolmácsolja.

Képeinek szerény és bámulni való együttesében izléstelenül hat a keretező cég ordító kereteklámja, amely Hangya Bandi minden képénél nagyobb.

I. D.

— Erős, vérbő, kövér emberek iganak naponként, reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez rendes gyomor- és bélműködést biztosít, számottevően előmozdítja az emésztést és kitűnően szabályozza a vérkeringést.

Gyomor- és bélbántalmaknál, székrekedésnél, emésztési zavaroknál enyhé székletet eredményez és az emésztési szerveket rendszerben tartja.

Grossinger-tea

Kisgyógyászati készítmények keveréke. — Csomagja 20— dinár. Kapható gyógyszerárakban. — Megrendelhető: PHARMACIA GROSSINGER, NOVISAD Kétféle INGYEN mintacsomagot! Odobr. 501 od 19. V. 24

HIREK

Reggel Újság

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Noviszad, Kraja Petra uca 30., I. emelet. Telefon 21-37, éjjel 20-58.
Szubotica, Kraljeva Mihajla uca 2. Telefon 6-70
Előfizetési ára egy hónapra 18 dinár, 3 hónapra 50 dinár. Külföldön 1 hónapra 30 dinár, három hónapra 90 dinár. Egyes szám ára hétköznapiokon fél dinár, vasárnapon 2 dinár.
Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel.

Változó időjárás

Középeurópa északi részén az oceanai levegő beáramlása a szárazföldre tovább tart. A keleti tengeri partvidékeken az időjárás viharos és esős. Ugyancsak kiterjedt esőzések vannak Németország keleti felén is. Jugoszláviában tegnap csak elvétve fordultak elő kisebb esők. A hőmérséklet éjjel csökkent, Északkelet-Európa keleti részén a talajmentén fagyot is mértek.

A következő 24 órára északi légáramlással változó felhőzet várható, helyenként, főleg északon eső. Az éjszakai lehűlés mérséklődik.

Vízállás

A Duna Passauig és Komárom-Budapest között apad, máshol árad alacsony vízállással. Noviszadnál tegnap 121 centiméter volt a Duna vízállása. A tegnapielőtti helyzethez viszonyítva nem változott.

— Elmarad a Szentáról Sumadijába tervezett kirándulás. Mint már jelentettük, Szentáról, Sztara Kanizsáról és a szentai járásból október 20-ra tanulmányi gazdasági kirándulást terveztek Arangye-lovacra, Oplenacra és Topolára az ottani gazdasági körülmények tanulmányozására és Felszabadító I. Petar oplenáci sirjának megkoszorúzására. A szentai városi elnöki hivataltól most azt az értesülést kaptuk, hogy a kirándulást az országos gyászra való tekintettel nem fogják megtartani.

— Szívszélhűdés érte súlykolás közben. Piri Antal filipovoi lakos 36 éves Veronika nevű felesége tegnapielőtti a csatornában ruhát súlykolott. Sokáig nem jött vissza a csatornáról és ezért hozzátartozói a csatornához mentek, ahol a parthoz közel a sekély vízben halva találták az asszonyt. Az orvos megállapította, hogy az asszonyt szívszélhűdés érte meg. Temetéséhez megadták az engedélyt.

1200 méteres jégtakaró fedő Grönland szigetét. Berlinből jelentik: Nemrégén tért vissza Németországba, egy tudományos expedíció, amely Grönlandban méréseket eszközölt a belföldi jégtakaró vastagságáról. Az expedíció Mothes göttingeni egyetemi tanár módszerét használta, amely abban áll, hogy a jég felületén dinamitrobbantással mesterséges földrengést idéznek elő és a hang terjedésének sebességéből számítják ki a jégtakaró vastagságát. A négy különböző helyen eszközölt mérések adataiból kitűnik, hogy a jégtakaró vastagsága a tengerpartoktól a belföld felé állandóan vastagszik. Míg a tengerpart közelében a jégtakaró vastagsága három száz méter volt, a tengerparttól távolabb eső helyen hatszáz méter, még távolabb 750 méter és végül 1200 méter magas jégréteget mértek. Ez a jégréteg a legmagasabb, amelyet eddig valaha a földön megmértek.

— Emésztési nehézségek, gyomorfájás, gyomorégés, csalánkiütés, rosszullet, fejfájás, idegizgalom, álmatlanság esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz megszünteti az emésztési zavarokat, fertőtleníti a gyomrot és a beleket, a vérkeringést helyes útra tereli és felfrissíti a szellemet.

— Új állatgőzítő épült Kulán. A község megbízásából, Kurz műépítész tervei alapján új állatgőzítőt építettek Kulán. Különös érdekessége a krematoriumnak, hogy a hegybe építették be, amiáltal sokkal tiszteletesebb lesz az új állatgőzítő, mint az eddigiek. Az új krematoriumot már át is adták rendelkezésükre.

Egymondatos vidéki hírek

KULA:

Karch Pál 36 éves ember életuntságból öngyilkosságot követett el.

TEMERIN

A Gazdakör felhívja azokat a tagjait, akiknek prima hízott sertésük van, hogy jelentsék be Tóth József választmányi tagnál, mivel a külföldi szállítás október 22-től kezdődően ismét megindul.

Az ipartestület, valamint a kereskedők egyesülete nyomatékosan figyelmezteti tagjait, hogy vevőknek mindenkor adják ki a felbélyegzett számlacédulákat, annál is inkább, mivel a hatóságok újabb erőlyes ellenőrzést rendeltek el.

Figyelmeztetik a rőfősáru és készruha kereskedőket, hogy szigorú büntetés terhe mellett tiltják az öltönyrendelések felvételét.

VRBASZ:

Bruszt Gyula földbirtokos megvadult lovai belefutottak egy szembe jövő kocsiába, aminek következtében egy a földbirtokos bérese, mint a másik kocsi utasai a földre zuhantak, de szerencsére csak kisebb sérüléseket szenvedtek.

A Therján féle kézműiparban két fiatalkoru tolvajt értek tetten, akiknél megmotozásuk alkalmával betörőszerszámokat is találtak.

A híres Schwarzmanoff jazz-zenekar Greifenstein szállóban tervezett vendégjátéka a nemzeti gyászra való tekintettel elmarad.

Női esőkabátok

fekete lakkból és gumirozott selyemből, elsőrendű ívvelben és legújabb fazónokban kaphatók

Fischer J. és Fia cégnél

Noviszadon.

— Felgyújtott egy falut az elhagyott asszony. Bukarestből jelentik: Borzalmas katasztrófát idézett elő Bessarabiában Lodaesti községben egy elhagyott asszony bosszúja. Az asszonyt elhagyta udvarlója George Spoiala, majd pedig eljegyzett egy falubeli leányt, akivel a napokban ülte meg a lakodalmat. Az elhagyott asszony bosszúból felgyújtotta mind a négy sarkán a lakodalmas házat és a vendégek csak a legnagyobbat ügyel-bajjal tudták pusztán életüket megmenteni. A ház porig égett, de a lakók tovább terjedtek a szomszédházakra és végül is rövidesen harminc ház égett le a községben az elkeseredett asszony bosszúja miatt. A tűzoltóság a lakosság segítségével, csak a legnagyobb erőfeszítés árán tudta megakadályozni a tűz továbbterjedését, de így is elpusztult a község jórésze. A gyújtogató asszony nyomtalanul eltűnt.

Így és öreg egyaránt érdekli a filmszínészek és filmszínésznők után s mindnyájan keresik kedvencük képeit, amelyeket azonban nem mindig könnyű beszerezni. Ezen segít most az UNION ismert csokoládégyár, amely kitűnő tejszokoládét hoz forgalomba UNION-filmkedvencek címen. Minden csokoládéhoz egy filmcsillag képe van mellékelve oly módon, hogy ez a kép egy ovális kivágásban látható, tehát mindenki kivételeg hatja a kedvencét. Ugyanez a gyár kiadott egy szép albumot a képek beragasztására s így mindenki összegyűjtheti magának kedvelt filmszínészeit és filmszínésznőit, amellyel pedig még jó UNION tejszokoládét is kap.

— Mennyi oxigén kell az embernek? Newyorkból jelentik: Amerikai tudósok kiszámították, hogy egy ember évi oxigénigénye megfelel annak az oxigénmennyiségnek, amelyet évente háromszáz négyszögmeternyi erdő szolgáltat. A kielégített szén-savmennyiség is körülbelül megfelel annak a szén-savmennyiségnek, amelyet ez az erdőterület felhasznál a fa- és levélképzéshez.

— Teheneket loptak egy szombori tanyán. Szombor közelében a sziváci uton levő özv. Jauch Éva szállásáról tegnap éjjel az istállóból egy tehenet és három úszót elloptak. Tavaly a szállás padlásáról lopták el az egész szénát. Valószínűnek tartják, hogy mindkét lopást ugyanaz a társaság követte el.

— Emésztési nehézségek, gyomorfájás, gyomorégés, csalánkiütés, rosszullet, fejfájás, idegizgalom, álmatlanság esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz megszünteti az emésztési zavarokat, fertőtleníti a gyomrot és a beleket, a vérkeringést helyes útra tereli és felfrissíti a szellemet. Az egyetemi klinikákon végzett kísérletek bizonyítják, hogy alkoholisták a Ferenc József víz használata folytán étvágyukat majdnem teljesen visszanyerik.

Szentai hírek

Branovaeski Sztovan a szentai városi gazdasági hivatal főnöke visszatért szabadságáról s átvette hivatalát ing. Nikolies Dobrovij városi főmérnöktől, aki öt szabadságának ideje alatt helyettesítette.

Özv. Vándlib Jánosné 73 éves szentai öregasszony, lakásában oly szerencsétlenül esett el, hogy bal felső karja eltört. A szerencsétlenül járt matrónt beszállították a városi kórházba, ahol ápolás alá vették.

Az idei kötelező mérvizsgálatot Szentán október 18-án fogják megtartani a tűzoltóaktanya udvarán. Elő kell vezetni minden magán mént tekintet nélkül arra, hogy a tulajdonos fedezetésre akarja-e használni a mént vagy nem.

— A megfutamított feleség. Az egyik francia lapban olvastuk ezt a kis történetet: Voronoff tanárt nemcsak férfiak szokták felkeresni, hogy hanyatló, vanyer végleg elvesztett ifjúságukat visszanyerjék, hanem a nők is elég gyakran alávetik magukat a műtétnek. Egy gazdag párisi kereskedő felesége is jelentkezett a tanárnál. A műtét kitűnően sikerült. Néhány hónap múlva Voronoff találkozott az asszonnyal és udvarias bókákat mondott neki.

— Asszonyom, fogadja elragadtatott szerencsekívánataimat, ön szép, üde, fiatal.

— Oh, köszönöm. — örvendett az asszony — már mások is mondták.

— És mit szól mindehhez a férje? — kérdezte a tanár.

— A férjem? Attól elváltam. Csak nem hiszi, hogy előnyömré ennyire megváltozott külsejével az ő felesége maradok.

— Ha jól és olcsón akar étkezni, keresse fel Szuboticán a Moskva vendéglőt és éttermet az állami adóhivatallal szemben.

— A levegőbe repült egy bérpalota Halifaxban. Halifaxból jelentik: Borzalmas erejű robbanás történt egy bérpalota pincéjében. A palota tulajdonosa régebben nagymennyiségű dinamitot szerzett be robbantási célokra. Minthogy a robbantás elhatalosodott, a dinamitot a ház pincéjében rak tározták el. A hatalmas mennyiségű dinamit tegnap ismeretlen okból felrobbant. A ház rombadólt, a romok alól két asszonyt és négy gyermeket holtan ástak ki.

Külföldi tűzszelvények

A dinár árfolyama. Budapest 7.80-8.30, Bécs 9.12-9.24, Prága 53.15-53.55, Berlin 5.63-5.67, London 213.50.

Zürich. Beograd 7.00, Páris 2022.5, London 1491.5, Newyork 303, Brüsszel 71.575, Milánó 26.27, Madrid 41.85, Amszterdam 207.875, Berlin 123.25, Bukarest 3.06.

Árak a budapesti terménytőzsdén és határidőpiacon. Budapestről jelentik: A terménytőzsdén a készárupiac irányzata jól tartott volt. Tiszavidéki buza legalacsonyabb árfolyama 16.05-16.75, felsőtiszai 15.75-16.45, egyéb származású 15.65-16.20. A határidőpiac irányzata elgyengült. Buza márciusra 16.68-16.70, májusra 16.98-17.00, rozs márciusra 13.21-13.23, tengeri májusra 10.72-10.73.

— Székrekedésnél, gyomorrontásnál, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, májduzzanatnál, vértódulásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszulletnél igyunk reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.

Tőzsde

Noviszádi terménytőzsde

Buza: 80 kgos 2% prolik nélkül. Tiszai hajóból Csurugig októberre 134, Csurug alatt októberre 133, begai hajó októberre 133, csatornai hajóból Kula és Becse között októberre 132, 79 kgos 2% prolik nélkül októberre bácskai és bánáti dunai hajóból 131, szerémi dunai hajóból 124, szerémi hajóból 120,50, csatornai hajóból Crvenka szávai hajóból 120,50, Ujbuza 79 kgos 2% Noviszád és Bezdán között 129. Ujbuza 79 kgos 2% Noviszád környéki 112,50—115, Szombor környéki 110—112,50, közép-bácskai 112,50—115, tiszai uszályrakomány 122, 124, bácskai és bánáti dunai hajóból 120—122, begai hajóból 121—123, felsőbánáti 112,50—115, délbánáti 110—112,50, szerémi 110—112,50, szlavóniai 112—114.

Rozs: 107,50—110.

Árpa: 65-66 kgos bácskai és szerémi 105—107,50, tavaszi bácskai és szerémi 67—68 kgos 122,50—125.

Zab: bácskai, szerémi és szlavóniai 65—67,50, bánáti 62,50—65, hajórakomány 72,50—75.

Tengeri: bácskai 83—85, Szombor környéki 83—85, bácskai szárított 68—70, bácskai és szerémi december-január 60—62, bánáti 80—82, bánáti szárított 65—67, szerémi indijai paritásában 83—85, szerémi szárított indijai paritásában 68—70, szárított hajó 77—79.

Buzaliszti: bácskai és bánáti nullás gg és g 190—210, kettes 170—190, ötös 150—170, hatos 125—145, hetes 110—115, nyolcas 105—110, szerémi és szlavóniai állomásról nullás gg és g 187,50—197,50, kettes 167,50—177,50, ötös 147,50—157,50, hatos 122,50—132,50, hetes 107,50—112,50, nyolcas 105—110.

Buzakorpa: bácskai és szerémi jutazsákokban 80—82, bánáti 77—79, jutazsákban hajóból 83—85.

Fehérháb: bácskai és szerémi 2% zsák nélkül 132,50—135, fehér hajóról zsák nélkül 137,50—140.

Irányzat: Tengeri élénkebb, egyébként változatlan.

Forgalom: Közepes.

Szombori terménytőzsde

Buza: bácskai Szombor környéki 109—111, felsőbácskai 110—112, szlavóniai 111—113, szerémi 109—111, Tisza bácskai 122—124, Tisza bánáti 122—124, bánáti 112,50—125, prolik nélkül októberre 80 kgos 2% 134, tiszai hajó Csurugig Csurugon alul 133, begai 133, csatornai Kula—Becsej 132, 79 kg 2% prolik dunai hajó bácskai és bánáti 131, dunai hajó szerémi 124, szávai hajó 120,50, csatornai Crvenka—Bezdán 129.

Rozs: bácskai vasut 107,50—110.

Zab: bácskai vasut 65—67,50, szerémi és szlavóniai 65—67,50.

Árpa: bácskai 105—107,50, szerémi 105—107,50, bácskai tavaszi 120—122,50, baranyai tavaszi 120—125.

Tengeri, öreg bácskai vasut prompt 83—85, csatornai hajó 84—85, dunai—tiszai hajó 84—86, bácskai szárított vasut 68—70, december—január 60—62, szerémi szárított 68—70, szerémi december—január 60—63, hajó szárított 77—79.

Bab: szokvány 135—140.

Buzaliszti: nullás gg és g 190—210, kettes 170—190, ötös 150—170, hatos 125—145, hetes 110—115, nyolcas 102,50—107,50.

Korpa: prompt 80—82,50.

Irányzat: Kukorica szilárd, buza változatlan.

Forgalom: 58 vagon.

Csehszlovákia és Svájc futball-válogatottja

A legközelebbi Európa Kupamérkőzés vasárnap Genfben, a Servette-pályán lesz Csehszlovákia és Svájc válogatott csapata között, amelyre a két országot a következő együttes áll starthoz:

Csehszlovákia: Patzelt (Teplitzer FK) — Zenisek (Szlávia), Ctyroky (Spárta) — Kostalek (Spárta), Cambal (Szlávia), Srbek (Spárta) — Junek (Szlávia), Zajicek (Spárta), Sohotka (Szlávia), Nejedlý (Spárta), Rulc (Zidenice Brüm).

Svájc: Sechey (Lausanne) — Minelli (Gras-hoppers), Ortelli (Lugano) — Hufschmied (Basel), Lojchot, Lörtscher (Servette) — Van Kaenel (Biel), Biletter (Bern), Kieholz (Servette), Jaeggi IV (Lausanne), Jaek (Basel).

— 0 —

Poiret, a világhírű szabókirály élete a londoni kormánybuktatástól az ingyenlevesig

Párizs, október hó.

A párizsi külvárosok ingyen levesosztó boltjai előtt, ahol az utóbbi esztendőben nagyon megnyult a várakozók rongyos, szakállas, ványadtarcu sorfala, mostanában gyakran látni egy kerek mongolfejű, kövér és szakállas alakot. Ruházata valamivel jobb, mint a többieké és mintha valami excentricitás különböztetné meg az elnyűtt munkásruhától, az elhordott, kiselejtezt zakóktól. Áll a sorban, várja a sorát és ha valaki arra halad és felismeri, üdvözlő, vállat von és elfordul.

Ez az ember, aki most türelmesen álldogál órák hosszat kis ingyen levesre várva, nem is olyan régen még Párizs egyik nevezetessége volt. Világhírű, kalandos életű, körülrajongott szenzáció, aki valamikor királyokkal parolázott, miniszterelnökök vendége volt, fényes estélyeket adott témája a kabarék énekesének, karrikatúristák versengtek érte, hogy ceruzavégre kaphassák, divatújdonságairól beszéltek a nők Európa és Amerika nagyvárosaiban és viaszból készült szobra ott díszelt a híres Grévin-muzeum alakjainak sorában, királyok és gonosztevők között.

Ez az ember Paul Poiret, az elszegényedett szabókirály.

Már évekkel ezelőtt baj volt Poiret szerencsésillagával. A híres Avenue de Montaigne-i divattervező-palotát elvesztette, kulesait kicsavarták kezéből. Valami bonyolódott, elkeseredett pereskedésbe keveredett a részvénytársasággal, amely pénzelt Poiret hetedhétországra szóló szabóműhelyét. Egyik napról a másikra kitétek az uccára saját palotájából. Nem hagyta magát, pereskedett, meg is nyerte a perét, de mire megnyerte, a részvénytársaság tönkrement és Poiret hoppon maradt.

Akkoriban beszéltem vele. Vállvonogatva mesélte tönkretűnésének történetét.

— Nem értek az üzlethez. Híába, művész vagyok. Kiforgattak, kisemmiztek, amit tíz év alatt szereztem, építettem, alkottam, az néhány hónap alatt rombadőlt. Nem baj. Ujra kezdem. Még vannak ötleteim. Még nem ijedek meg a konkurenciától. Ha nincs pénzem nagy szalont csinálni, csinálók kis szalont. De olyat, amilyen még nem volt. Olcsón fogom adni a legdrágább modelleket is. És ezerszámra exportálok majd Amerikába. Ahelyett, hogy hagyjam, hogy ellopják a modelljeimet, vagy megvegyenek belőle egyet tízezerért és aztán százszámra sokszorosítsák Amerikában, magam fogom sokszorosítani. A legeredettebb, legszenzációsabb kreációim szabásmintáját magam fogom terjeszteni, megszeresheti majd mindenki néhány frankért...

A tervekből nem lett valóság. A pazarul berendezett kis Etoile melletti szabóműterem, amelyet Poiret a telefonszám után „Passy 1017”-nek keresztelt, mert a pereskedés miatt nem használhatta saját nevét cégjelzésül, szintén hamarosan bezárt. Látszik baj volt Poiret üzleti hozzáértésével (ez sose volt valami híres) pedig már ekkor nehéz volt újra kezdeni, nehezek voltak a viszonyok. De baj volt a Poiret-ruhákkal másképpen is, mert az, aki valamikor kitalálta a nadrágszoknyát, a mai tengerparti pizsama ösét és ezer újdonsággal gazdagította a párisi szabók fantáziáját, mintha kicsit megöregedett volna.

Az a kiapadhatatlan fantázia, ami excentrikus egyéniséggel, kalandos furcsaságokkal párosult nála, mintha lejárt volna magát. És Poiret, aki egyszerű szabóságéból tizenhét foglalkozás közébejöttével (volt festő, színész, dalénekes, parfümgyáros, lakberendező, emlékiratíró, kifutófiú és uszályparancsnok, cirkuszi mutatványos, szerepelt kabarékban Colette oldalán, La Fontaine-meséket szavalt gramofonlemezre és szabad óráiban anagrammák kirájként faragott, lyesfélét, hogy „J'offre un bock á Joffre et j'offre un boche á Foch”, vagy „Le petit pain ou le petit appétit de Pétaín”). Páris szabókirály volt, világhíresség, akit az idegenek épp úgy megcsodáltak, mint az Eiffel-tornyot, vagy a Louvre-t, kezdett elkallódni, lecsuszni.

Még tavaly kapott szerződést egy nagy áruházról, ahol egy külön osztályt bíztak rá, ahol divatbemutatókat kellett rendeznie. Poiret néhány hét-

tel a megnyitó után felment a pénztárba előleget kérni.

— De Poiret ur, az Isten szerelmére, — mondták neki — hiszen már egy egész esztendőre előre kivette a fizetését!

— Ne mondja? Csakugyan? — szörnyűkődött ártatlan arccal Poiret. — Nem is hittem volna...

Aztán egyszeriben magához tért, feltalálta magát.

— Hát kérem, ha az én egy évre való fizetésemből egy hónap múlva már nincs semmim, hát akkor az nem is lehet rendes fizetés. Alászolgája, Tiszteltetem az igazgató urakat...

Es ezzel hazarobogott. Azóta sem látták többé ebben az áruházban...

Hiába, megszokta, hogy csak hozzá és az ő csapongó, féktelen fantáziájához alkalmazkodjanak. Így volt a háborúban is.

Akkor csináltatott magának egy égszínké uni formist (amit később elfogadott a francia hadsereg a tisztikar számára). Amikor bevonult a maga tervezte uniformisban, a legelképzelhetlenebb díszítésekkel galléján a kaszárnyába s kisszált gyönyörű Hispano-jából, az őrség, amely nem tudta melyik ismeretlen szövetséges állam generalisszimuszával áll szemben, ijedtében parádés tisztelgést vezényelt a pocakos ur érkezésére. Poiret azonban nem volt generális, egyszerű másodosztályú közkatona volt csak, de olyan áthatatos nemtörődomséggel küldözgette a „nagyénikéjük szülőföldjére” az összes tisztet, század és ezredparancsnokokat, a generálisokat is beleértve, hogy három ziben is haditörvényszék elé citálták.

Az se volt kutya, amikor megbuktatta Asquith angol miniszterelnököt.

Pedig nem is ő volt a hibás. A dolog úgy történt, hogy Asquith miniszterelnök felesége (a még most is szereplő különkődő Lady Asquith) megismerkedett Poirettel Párisban és annyira megtetszett neki a szakállas szabó munkája, hogy meghívta, tartson divatbemutatót Londonban...

Poiret meg is érkezett próbakisasszonyaival, ha talmas ruháskoffereivel. Mivel pedig sohasem szerette a diszkrét reklámot, mingyárt első nap nagy zenekarral és trombitaszóval kísért felvonulást tartott társulatával a Piccadillyn és aztán a hatalmas tömeg ujjongása közepette bevonult viháncoló női serege élén a Downing Streetre, a miniszterelnöki palotába, ahol megbeszélés szerint (akkor még) Mrs. Asquith rendezte a bemutatót.

A reklám remekül sikerült, kissé túl remekül, mert igaz, hogy a Poiret-bemutató nemzeti szenzáció lett, napokig erről beszélt egész London, de, sajnos, erről beszéltek az újságok is, még pedig nem valami hízelgő formában. Egynéhányan megkérdezték, hogy vajjon az angol miniszterelnöknek nincs-e okosabb dolga, minthogy ilyen karnevál-reklámmal mutogassa házában egy francia szabó frivolitásait, amikor az angol divat-ípar válsággal küzd. És vajjon úgy gondolja-e Asquith ur, hogy a Downing Street-ből Downing street-et csinál? (Gown angolul női ruhát jelent).

A botrányt nem lehetett eltussolni, Poiretnek kisasszonyaival együtt menekülésszerűen kellett elhagynia Londont... Asquith pedig belebukott felesége szeszélyeibe.

Ez ma már a múlté. A múlté az a sok szenzációs ünnepség is, amelyet Poiret rendezett palotájában, ahol a vendégek valamennyien gyönyörű Poiret-modelleket kaptak emlékül. Vége Poiret dícsőségének, ma már Páris nem törődik vele. Kezdi elfelejteni...

Poiret pedig ugyanolyan egykedvű vállvonogatással viseli balsorsát, amilyen szentvétenül, elkapotottság nélkül viselte valamikor a világhírt.

— A Viktória felhívása. A noviszádi Viktória SK ezuton is felhívja vezetőségi tagjait, és játékosait, hogy a Zöldfa vendéglőben ma este 8 órai kezdettel megtartandó fontos megbeszéléseken feltétlenül jelenjenek meg.

SÓHIVATAL

Rovatvezető: Diósy Gábor

Szembe a széllel vitorláznak a hitelszövetkezetek

Általános a panasz a földművesadósok részéről, hogy a pénzintézetek, de különösen a falusi hitelszövetkezetek nemcsak akadályozzák és hátráltatják a földművesvédelmi rendelet kedvezményeinek az igénybe vételét, hanem megteszik azt is, hogy ríogatják az adósokat. Szükségesnek mutatkozik tehát rávilágítani néhány ilyen eljárásra.

Ezsetben a Doroszlóvi Önszegélyző Egylet mint Szövetkezet körül folyó tusakodásról írok. Ebben a hitelszövetkezetben a vezetőség megtette azt, hogy behívta az összes adósait s valamennyit felszólította nyilatkozattételre. Meg kellett mondaniok, vajjon élni akarnak-e a földművesvédelmi rendeletben biztosított jogaikkal vagy se, vagy is ragaszkodnak-e a földművesvédelmi rendeletben előírt 6 százalékos kamatfizetéshez vagy pedig hajlandók lemondani a védettségéről és továbbra is fizetik a 10 százalékos kamatot. Zsebnyeven ez azt jelenti, hogy akarják-e 12 év alatt, 6 százalékos kamattal fizetni a tartozásukat s akarják-e azt, hogy se irási és kezelési költséget, se késedelmi kamatot, se intési díjat, se nyomtatványért, se más néven nevezendő járulékot ne kelljen fizetni, se felmondani, se végrehajtani, se árverezni ne lehessen, vagy pedig úgy tesznek — mintha a krízis se nem lenne, se nem látnák — és fizetnek 10 százalékos kamatot, fizetik a késedelmi, intőt és nem törődnek vele, hogy tábláznak-e, foglalnak-e vagy licitálnak. És (fureca ugye?) de az adósok — az egy Samu Károly kivételével — mindannyian beleegyeztek az igazgatóság indítványába és kötelező nyilatkozatot irtak alá, hogy lemondanak a törvényes védelemről, lemondanak a 12 éves törlesztési jogról, engedik felmondani, táblázni, foglalni és végrehajtani és fizetnek, mint a köles.

Alki eddig olvasta ezt a híradást, az meg van győződve, hogy Doroszlóví kiesett a világból, ott se gazdasági válság, se pénzkrisis nincs, mert olyan gavalléros gesztussal visszautasítják a kormányhatalom segítségét, mintha rá se szorulnának. Ennek az eltaszító magatartásnak azonban — sajnos — nem a pénzbőség az oka, se a tulságos jómód, a földművesvédelmi rendelet ugyanis világosan és határozottan kimondja, hogy

a földművesvédelmi rendelettel érintettek mindennemű pénzügyi megengedés semmis, akár a törvény meghozatala előtt kötötték, akár utána.

fiacsak nem előnyösebb a törvényes rendelkezésnél. Ha tehát javára van a földművesadósoknak (például 12 év helyett 20 vagy 30 év vagy 6 százalékos helyett mondjuk 2 százalékos) akkor ez az egység gílt, ha azonban terhesebb, akkor érvénytelen. Ez az egyik ok.

A másik félrevezetési ok a kezesek betáblázásával való fenyegetés. Az egylet vezetősége ugyanis azzal ijesztette a földműveseket, hogy azokat — akik nem hajlandók a védelem nélküli adósságfizetésre — azokat azzal sújtják, hogy az adósságot a kezesekre is rátáblázzák. Ezzel szemben az igazság az, hogy csak a főados köteles a táblázásba beleegyezni, míg a kezesek ingatlanára csak abban az esetben lehet táblázni ha a kezesek beleegyeznek és ilyen okiratot a közjegyző előtt aláírnak. Másik ok a telek könyv visszaszabja. A 10 százalékos kamat fizetésre pedig az igazság az, hogy

ha akármelyik földművesadóstól 6 százaléknál többet szednek és az adós feljeleni az egyletnek, akkor 60 napig terjedő elzárással és 10 ezer dinárig terjedő bírsággal büntetik az egylet bűnös vezetőségét.

Megmondom, hogy mire megy ez a 4 százalékos kamatkülönbség. Az egylet 1933 december 31-i mérlege szerint kötelezvényekre 1,813,720 dinárt folyósítottak. Ennek a 10 százalékos kamata egy évre 181,327 dinár, a 6 százalékos 92,499,72 dinár s így — ha a védelemmel élnek a földművesadósok — akkor körülbelül 88,372,28 dinár (a 4 százalékos) kamatvesztése lesz a szövetkezetnek. Ez a veszteség azonban a szövetkezet üzletrészeseit nem érinti, mert minden adós egyuttal (az adósság arányában)

üzletrészes is s így osztalék helyett kapja a 4 százalékos kamatkedvezményt, ami egyre megy. Fájóan a betéteseket érinti, akik így nem kapnak kamatot. Ezeket én nem sajnálom, mert aki régebben tette be a pénzét, az ma háromszoros értékben kapja a pénzt vissza, azok meg — akik 1932 óta rakták be — azok örüljenek, hogy biztos helyen van a pénzük és mindig megkaphatják ha kéri. (Próbálják máshová vinni, akkor majd meglátják a különbséget). De azokat a tagokat se károsítja, akik azért váltottak részvényt, hogy kölcsönt kaphassanak (ha rászorulnának) ezek is kaphatnak ezután is, mert átlag 1,197,770 dinár folyik be a részvényesektől évente, ami tulajdonképpen adósságtörlesztés, mivel minden adós — ha lejár a részvénye — akkor az adósságra törlesztésre fordítja ezt az összeget, így az egylet mindig fizetőképes marad.

Diósy Gábor.

KÖZGAZDASÁG

A szubotical Iparfestület szabóiparos szakosztályának a nagyközönséget érdeklő fontos határozatai

A szubotical Iparfestület szabóiparos szakosztálya taggyűlést tartott, amelyen több, a szabóiparosokat és a közönséget érdeklő kérdést vitattak meg.

A kontárok (iparengedély nélkül dolgozók) ellen hozott határozatuk különös figyelmet érdemel, amennyiben elhatározták, hogy a kontárok ellen a jövőben kiméletlenül fognak eljárni, mert nem méltányos és nem iparszerű, hogy amíg a rendes iparengedéllyel dolgozók a kevés vagy semmi keresetük mellett az önfentartáson kívül súlyos terheket viselnek, addig a kontárok munkavállalásukkal elvegyék a közönséget és semminemű közterhet ne kelljen viselniük. Ezek ártalmára vannak az államnak, a városnak és a köznek.

Az iparengedély nélkül dolgozók ellen vizsgálatot vezetnek, amelybe bevonják a rendelőket is, akik kontárokkal dolgoztanak és ezzel a vizsgálat és kihallgatások folyamán kellemetlenségeknek teszik ki magukat. Ennek elkerülése és a fogyasztó kö-

zönség megkímélése céljából felhívja a szabóiparos szakosztály a közönséget, hogy ne eszközöljenek megrendeléseket a kontároknál, hogy így mentesüljenek az esetleges kellemetlenségektől.

Figyelemreméltó a szabóiparos szakosztály egy másik határozata is, amely szerint a városhoz fordulnak és kéri, hogy a kész ruhák (Tivar stb.) illetekeit lényegesen emeljék fel, hogy ily módon szűkebb keretek közé szorítsák a Tivar és egyéb gyári készítménynek a kézműiparra való súlyos és káros kihatását.

Ugyancsak fontos határozatot hoztak a házaló árusok ellen is, amennyiben a Z. O. R. 388. paragrafusa értelmében feljelentést tesznek mindazok ellen, akik szövetvel vagy szövetmintákkal látogatják és zaklatják a közönséget. Eljárást indítanak mindazon kereskedők ellen is, akik illetéktelenül és szabálytalanul beavatkoznak a szabóiparosok és a megrendelő közönség kapcsolatába.

— Pancsevön és Vrsacon megszűnik a Narodna Banka fiókjá. A Narodna Banka igazgatósága legutóbbi ülésén elhatározta, hogy kérelemmel fordul a pénzügyminiszterhez és megkéri, szüntesse be a bank pancsevői és vrsaci fiókjait, mivel alig van munkájuk. Ugyancsak azt is kérték, hogy a dubrovniki és szusaki ügynökségeket szervezze át fiókokká.

— A török katonaság Bácskában keresi a tűzérési lovakat. Vrbászról írják: A községben a napokban egy török állami bizottság jelent meg és nehéz lovakat keresett a török tűzérési részére. A bizottság kiszállt a torzsai vásárra, de nagyon kevés megfelelő lovat talált, mivel a mi lovaink nem igen felelnek meg tűzérési célokra. Értesüléseink szerint a bizottság rövidesen a Muraközbe megy, ahol már inkább talál megfelelő állatokat.

— Élénk és vásárlási kedv a temerini hetivásáron. A csütörtöki megtartott temerini hetivásáron igen élénk vásárlási kedv jellemezte. Különösen a jobb lovakat vásárolták, görögországi kereskedők. 36 ló cserélt gazdát, 3200—5000 dináros áron. A hizott szarvasmarha kilója 3—3,50, a soványé 2,50—2,75 dinár között mozgott. Hizalt sertést 6,75—7,25 dinárért vásároltak. A választási malacok párját 327—370 dináros ár mellett szétkapkodták, a hathónaposakat 700—780, az éveseket 1200—1300 dináros áron vették. A fiatal birka kilója 2—2,50 dinár között mozgott. A baromfi piac forgalma is élénk volt s különösen a

hizott állatok voltak kelendők. A lud kilójáért 7—7,25, a hizott kacsaért 6,50—7,50 csirkéért 6, tyukért 5—5,75, öreg tyukért 5, a pulykéért ugyancsak 5 dinárt fizettek különként. Igen sok tömni való liba került a piacra, amelyeket mind megvették különként 6 dináros ár mellett. A tojás darabja a kevés felhozatal miatt a múlt hétről 10 parával emelkedett s így 65 paráért vásárolták. A gabonafélében is jó vásár volt. Az újbuza 112, a rozs 105, az árpa 103, a tavaszi árpa 122, a zab 65, az öreg morszolt tengeri 85, szárított 65—70, csöves válogatott 40—42 dinárért kelt el métermázsánként. A bab métermázsája 110 dinárban alakult ki. A szerémiék nagy ujjbor készletet hoztak fel, de a 3,75—4 dináros ár mellett nem igen találtak vevőt. A törköly pálinkát 15—17 dináros ár mellett adták el. A többi árak változatlanok voltak.

HA AZT AKARJA, HOGY GYERMEKE EGESZSÉGES ES VIDÁM LEGYEN,

adjon neki „Energin“-t a vér, idegek és étvágy erősítésére. Az „Energin“ azzal, hogy erősíti a vért, az idegeket és az étvágyat, elősegíti a gyermek fejlődését. Minden gyermek vegyen be naponta háromszor egy-egy kiskanállal „Energin“-t, amely kitűnő ízű.

„ENERGIN“ kapható gyógyszerárakban félliteres üvegekben, melynek ára 35.— dinár.

Res. S. Br. 4787/3

APOLLO

Az országos gyász miatt nincs előadás!

Mielőtt ruhát rendel, tekintse meg

VASZILJEVICS VOJISZLAV

uriszabósa, SZUBOTICA gyári szövetlerakata. — Öltöny méretek szerint — angol szövetből

1300~ dináriól

MIELOTT nyomtatvány

szükségletét megrendeli, saját érdekében cselekszik, ha bekéri az

URANIA

NYOMDA

árainlatát, ahol az összes kereskedelmi nyomtatványok, szakszerűen, izléses kivitelben és legolcsóbb áron készülnek

Pontos és gyors kiszolgálás!

TELEFON 20—58. Steve Stevanovića 5

Ujítsa meg előfizetését

Üzleti forgalmát csak úgy növelheti, ha hirdeti!

Aki nem hirdet, az vesztes marad a mai harcban! Csak jó hirdetés emelheti üzletét és vállalkozását! Tegyen egy próbát és kellemesen fog meglepődni!

Hirdetők! Telefonhívás (21-37) vagy levelezőlap (Reggeli Ujság, Novisad, Kr. Petra 30) elegendő és még aznap felkeresi Önt egy elsőrangú szakember, aki tanáccsal és felvilágosításokkal szolgál és néhány adat bemondása után perciken belül szakszerűen megszövegezi a hirdetés szövegét és közli Önnel a legolcsóbb árat.

APRÓHIRDETÉSEK

egy hétköznapi, mint vasárnap egy szó 1— dinár, NAGY BETŰS 2— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 10— dinár.

A keretes hirdetések ára hasábmilliméterenként 1. a hirdetési oldalon 0-80 dinár 2. a szöveg részben 2-50 dinár.

Többszöri hirdetésnél ismétlődési engedményt adunk, az állástkeresők pedig 50% kedvezményben részesülnek. — A február 20-án életbe lépett új hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

A hirdetések ára kisebb megbízásoknál előre fizetendő, vidékről beküldhető postabélyegben is

Hirdetéseket a másnapi lapra este 6 óráig, szombaton délután 4 óráig veszünk fel

Oktatás

FRANCIA-német tanítás különféle módszerrel, óránként 10 dinárért. — Telefon 2780 2752

Állást keres

Perfekt könyvelő, szerb, magyar és német levelező állást keres. Megkeresések „Vezető” felige alatt e lap szerkesztőségébe keretnek.

Eladó

Dubrovnikban eladó szép kisebb hotel teljes berendezéssel. Ideálisan alkalmas bárnak is. Jövedelmező vállalkozás. Érdeklődések: Dubrovnik, postanski pretnac 15. címre küldendők.

Kiadó

Bejáró, ki mindenféle házimunkában jártas, bejárónőnek, szobalánynak ajánlkozik jobb családhoz. Cím a kiadóban. 2754

Különféle

Utazó urak figyelmébe! Szubotican a „Park Hotel” az utazó urak kedvelt találkozó helye. Olcsó leszállított árak. Tiszta szép szobák. Elsőrendű jó konyha. Garázs. Telefon 70. 1991

Kötöttárut

harisnyát nagy választékban, legolcsóbb gyári áron kaphat

FARAGO SZTEVAN

speciális kötöttáru és harisnyauzletében SZUBOTICA — LABOR-PALOTA

Kiadó

Öszibarack-olványok, 30 ezer darab, keserűmandula-alpon több mint 20 legszébb fajta, eladó. Kérjen árjegyzéket. Keresek elárúsítókat. — Molyac Gyóka, Noviszád, Dunavska 10. 2720

Különféle

GYÜMÖLCSFAK, vad-csemeték, díszfák nagy mennyiségben kaphatók, olcsó árban. Kérjen árjegyzéket Rind Mihály kertész-től, Csantavir. 2690

Kiadó

Különbej ratu szoba üresen vagy butorozva kiadó. Bratya Ribnikara 16. 2712

Különféle

Gyümölcstermesztési kézikönyv 12— dinár. Méhészeti szakkönyv 12— dinár. Megrendelhető A Munka kiadóhivatalánál, Szubotica. A pénz előre való beküldésével vidékre is ajánlva, bérmentve szállítjuk. Ezen könyvek minden jobb könyvkereskedésben is kaphatók. 2716

Heti keresztrefejtvenypályaunk

részvevői között az alábbi jutalmak közül sorsolunk ki nyereményeket:

- 1 pár finom nő harisnyát, vagy 3 pár férfizoknit a **KLEIN EUGEN cégtől.**
- 3 méter ingnek való puplin kelmét a **Jakovljevic és Keszler cégtől**
- 50 kg. tűzfát házhoz szállítva a **Bratya Krafacsevics cégtől**
- 10 különféle Mignon süteményt a **Mignon (Horváth Károly) cukrászdából, Jevrejszka ulica 15**
- 3 könyvet az **ANTIKVAR MENAHEM PADO** könyvkereskedésből, Kralja Petra 20.
- Egy finom Thermos üveg **ENGL I DRUG** rádió -és kerékpárüzletéből, Futoski put 8.
- 1 darab spirítusz-gyorsforraló a **Horváth és Prisztay** vaskereskedésből, Futoski put 40
- Egy pár női estélyi cipő **Tolveh Gusztáv cipőáruházról** Noviszád, Kralja Aleksandra uoca 7.
- Férfi hajvágás vagy női ondulolás **Raffay László** fodrásztermében, Noviszád, Vilson-tér 8.
- 3 darab Venus szappan a **VENUS parfümeriából** Jevrejszka ulica 13.
- Egy darab töltőtoll **KARDOS** könyv-, papír-, irodai és iskola-kereskedéstől, Futaki ut 13. sz.
- Egy darab jóminőségű paplan **Tapetarszko Jorgandzsijszko Poduzeije** paplan- és kárpitosüzletéből, Jevrejszka ul. 12.
- 10 pár tormás virsli **Obermüller és Társa cégtől** Trg Oszlobodjenja 4.
- Egy pár férfi vagy női bélelt Nappa-kesztyű **„Rukavica”-cégtől** Noviszád, Jevrejszka ul. 9.
- 1 kg. kétszersült **Girc-sütődéből** Katolikus porta.
- 1 doboz Bubi krém a **Grossinger gyógyszerhárból**
- 1 télikabát vagy ruha 2—5 éves leánynak vagy fiúnak **Papp József** speciális gyermekszabóttól, Kralja Petra 15.
- Egy darab legújabb divatu női kalap **„Inci”-szalontól** Futaki ut 38.
- Egy darab selyemyakkendő **„Gentleman”-cégtől** Trg Oszlobodjenja 2.

A MAJOMTALPU RÉM

Riportregény Newyork büntengeréből

Copyright by Newyork Standard
and Reggeli Újság

Írta: LELESZY BÉLA

(35)

— Pontos, előkészített munka. Előbb gázt eresztettek a fiukra, azután, amikor azok már tehetetlenek voltak, autóval surrant ide a koporsóért.

— És a robbanás?

— Az már jóval a merénylet befejezése után történt, Halley! Csak arra volt jó, hogy felhívja a figyelmet és hogy elhamvasza a sátort. Ezt nem is lehetett megakadályozni. De ez megmentette a rendőröket is, akik talán meghaltak volna, ha még egy óra hosszát a gázlevegőben aludtak volna. A merénylő nem számított arra, hogy mi hamarabb ideérkezünk és teszünk valamit a rendőrökért!

— Akkor hát... Mégsem a Majomtalpu Rémm volt?

— Lehet, hogy nem. Neki nincsenek ilyen ötletei emberéletek megmentésére! De nagyon furesa, hogy más érdekek is fűződhetnek ehhez az üvegekoporsóhoz és

Sambutti Livia holttestéhez! Azt mondd, Bert Bindon, a feltaláló, kijelentette, hogy gyilkosság áldozata a halott leány a koporsóban? Honnan tudhatta őt azt?

Halley a jegyzőkönyvébe nézett.

— A Willon streeten lakik, a 67. számú második épületben. Tíz óra mult. Már ott-hon lesz. Hanem, ha elmegyünk hozzá, akkor ki megy a fekete autó után?

— A Pa, 61-AC-7220 után?

— Igen.

— Senki. Először is, nagyon nagy előnye van. Másodszor, nem biztos, hogy valami része van a dologban. Harmadszor, nem lehetetlen, hogy a száma hamis és átcserelehető. Negyedszer, biztos, hogy átvágott Don gan Hills felé és már azóta ezer utja van. Midland Beachen keresztül a tengerhez. Mindenképpen elszalasztottuk, de nem tehetünk semmit ellene! Gyerünk a Willon-streetre!

a helyre, ahol megtörtént a felfedezés.

Harmadik napja jártam már a Silver Lake fenekét, amikor rábukkantam az üvegekoporsóra. Mondhatom, nagyon megijedtem emelőször. Nem szeretek összeköttetésbe jutni a rendőrséggel, hiába. Pedig nem tettem semmi rosszat! De aztán, két napi titkolódzás után nem bírtam ki tovább. Jelenttem az ügyet és azonnal kijöttek a richmondiaiak, kérem.

— Értem. Megmondotta nekik is, hogy maga büntényt sejt a koporsóban?

— Természetesen. De mindig leintettek. Azt mondták, ezt majd mondjam el az esküdszék előtt vagy az ügyésznek. Pedig jobb lett volna, ha meghallgatnak. Én nem csak sejtettem, hogy gyilkosság történt. Én tudtam, kérem!

— Miért? Honnan tudhatta maga? Vigyázzon a szavaira, Bindon!

— Nem kell vigyáznom, én láttam. Az üvegekoporsón nagyon jól át lehetett látni, amíg a kiemeléssel föl nem zavarták a vizet és a moszatféléket körülötte. És nemcsak kivehettem, hanem úsztán megfigyelhettem, hogy annak a szép, barnaarcú lánynak a mellén, a kezei között egy véres kés volt. Mondhatom felügyelő ur, nem a legkedvesebb látvány volt a Silver Lake fenekén ez a fekvő, nyitott szemű halott, aki véres késsel fogadott.

— Véres kés? Talán nem is jelent semmit! Nem okvetlen...

— Dunmore felügyelő, okvetlen azt jelenté! Nekem igazán nem volt semmi okom arra gondolni, hogy ez a leány valami gyilkosság áldozata. Nekem jobb lett volna, ha megelégedhettem azzal, hogy a lány nyugodt élet és békés halál után került a földkére. De higgye meg, összerendeztem a legelső percben. Már akkor tudtam mindent. Borzalmas megrendezés volt, akárki követte is el.

— Hátha a leány gyilkolt, Bindon? És talán csak ezért adták a kezébe a kést?

Folytatjuk.

Rendőrök a feltalálónál

Bert Bindon, a feltaláló nagy meglepetéssel fogadta a két rendőrt. Kínos zavarban volt és mindent elkövetett, hogy Dunny ne vegye észre a lámpájához vezető tolvajzsinórt, amellyel bizony szabálytalan utakon-módokon lopogatta a maga számára már éveken keresztül az áramot. De a felügyelő nevetve intette le aggodalmait.

— Sokkal nagyobb dologról van szó most, Bert Bindon! Most semmit sem fogok észrevenni a maga szobácskájában, azt meg ígérem. Csak egyet kérek. Mondjon el mindent, amit csak tud arról az üvegekoporsóról. Hogyan fedezte fel és mit látott benne a vizek mélyén? Minő környezetben feküdt lent? És hogy milyen volt annak a leánynak az arca?

— Ez nem szükséges talán, felügyelő ur. Hiszen holnap meglátják maguk is a saját szemükkel.

— Nem olyan bizonyos, mister Bindon. Addigra nagyot változhat minden!

—Ez teljesen kizárt. Én ismerem a régiséggyűjtők egy pár híres indán munkáját Peruból. Hát az a benyomásom, hogy peru módon konzervált mumiáról van szó, kérem. Annak nem változik egyetlen vonása se, se ma, se ma, se még évtizedek során keresztül! A szem tiszta, üveges fénye is arra mutatott és nagyon sokáig bámultam be az üvegen keresztül.

—Hogy talált rá?

— Bizonyára tudja felügyelő ur, hogy egy újfajta buvárkészüléken dolgozom. Ugy hittem, már sikerült is minden, amit csak kiűztem magam elé. A végső kísérletek kerültek sorra és én nem akartam a tengert kockáztatni. Nem a magam életét féltettem, hanem a készülékemet, amelybe bizony minden pénzemet beleöltem! A Silver Lake azonban nagyon megfelelt a kísérleteimnek. Nagyobb mélységei is voltak és én előbb kikutattam, melyik oldalán van a legnagyobb fenékmélysége. Így kerültem arra

Vegyen részt a Reggeli Újság heti keresztrejtvény pályázatán

A Reggeli Újságban naponta keresztrejtvény jelenik meg. A megfejtéseket vagy naponta, vagy az egész hétről egyszerre kell beküldeni a szerkesztőségbe postán vagy bedobni a szerkesztőség postafiókjába, legkésőbb jövő hétfő déli 12 óráig. A legtöbb rejtvényt helyesen megfejtők között értékes jutalmakat sorsolunk ki. A mai keresztrejtvény helyes megfejtését a mához egy hétre megjelenő számunkban közöljük, az eheti pályázat nyertesének névsorát pedig a vasárnapozó egy hétre megjelenő számunkban. A vasárnaponként megjelenő keresztrejtvény külön pályázat tárgya.

Vízszintes sorok: 1. A magyarok őshazája, 6. Gyorsan, 10. Amerika egy államába való, 12. M O, 13. Ibis közepé, 14. Eleven, 15. Szám, 17. Fém, 18. Kicsinyítő képző, 19. Végzet, 23. 99 római számmal, 24. Nap, 25. ... idők (regény), 28. Pecsénye a tűzhelyen, 29. Ágy — németül, 31. Angol ital, 32. Szájban van, 33. Szesztes ital, 35. Személyes névmás, 37. Vörös — idegen nyelven, 39. Rév eleje és vége, 40. Kutya, 42. Állat, 43. Kötőszó, 44. E O, 45. Leánynév, 46. S G S.

Függőleges sorok: 1. Budai városrész, 2. Előkelő, 3. Sír, 4. Aki az esőn áll, 5. Indulatszó, 6. Vízben él, 7. Vissza: csacsi hangja, 8. Mutató névmás, 9. Egy szín német neve, 11. Rokon, 15. Kötőszó, 16. Épületben van, 17. Magyarországi bányaközség, 20. Vissza: hóbotos, agyalágyult — népiesen, 21. Egymást előző betűk, 22. Magyarországi város, 23. Korjelző rövidítése, 26. O T, 27. Egy sűtemény mássalhangzói, 28. Néger futballista, aki egy régi olimpiáson nevezetesen szerepelt, 29. Szesztes ital, 30. Gyógyit, 34. Vén, 36. Leánynév, 38. Ugyanaz, mint a 43. vízszintes, 41. Rag.

30. számú keresztrejtvény

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10					11			12
13				14			15	
	16		17		18			
19	20	21			22		23	
	24				25	26	27	
28				29				30
31			32			33	34	
	35	36		37		38	39	
40	41	42		43			44	
45							46	

A megfejtő neve és címe:

A 25. sz. mult szombati keresztrejtvény helyes megfejtése a következő:

Vízszintes sorok: 1. Bűn és bűnhődés, 12. Erény, 13. Lyuk, 14. B Z, 15. Tű, 16. Edeni, 18. Koro, 20. Ek, 21. Lero, 23. Seb, 24. Gumo, 25. Amanda, 27. Eremit, 29. Ébra, 31. Év, 32. Amati, 34. Nyí, 35. Kr, 36. Ima, 37. R S, 38. Cse, 40. Ama, 41. Soz, 42. Hir, 43. Zseb, 45. Al, 47. Re, 48. Aszabo, 50. Rivos, Raa, 54. Kossuth Lajos.

Függőleges sorok: 1. Betegpénztár, 2. Ürű, 3. Né, 4. Énekóra, 5. Syd, 6. Ülne, 7. Nyirat, 8. Hu, 9. Ökk, 10. Ebred, 11. Szobadisz, 17. Elemér, 19. Osn, 20. Emerich, 22. Om, 26. Alma, 28. Iv, 30. By, 32. Amazzal, 33. Trobo, 35. Keress, 36. Im, 39. Siro, 40. Akart, 41. Seba, 44. Sa, 46. Lik, 49. Sah, 51. Vo, 53. Ős.

A jutalmak jegyzékét lapunk 11. oldalán közöljük.

Felelős szerkesztő: Andree Dezső, Noviszád. Kralja Petra ulica 30. Felelős kiadó: Blazsek Ferenc, Noviszád, Kralja Petra ulica 30. Nyomatott az Urania nyomda műintézet és kiadóvállalat, Komlós Márton, körforgógépén, Noviszádon